

MØTEPROTOKOLL

Fra møte:	2/25 Klagenemnda for sentral godkjenning av foretak for ansvarsrett
Dato/tid:	17.09.2025 kl. 09.00 – 12.00
Sted:	Teams
Deltakere:	Silje Alund Lødemel, Per Christian Nordal, Olav Haugerud, Endre Straume Mårstig, Joakim Damian Gebhardt, Kathrine Julin Pettersen og Cecilie Thorbjørnsen Fra DiBK: Arnfinn Sjøberg-Brenna
Sekretariatet:	Silje Skogstad Nørstebøen
Møteleder:	Silje Alund Lødemel
Referent:	Silje Skogstad Nørstebøen
Referat også til:	Klagenemndas medlemmer og varamedlemmer Kommunal- og distriktsdepartementet

---

Sak 16/25   Protokoll fra klagenemndas møte 10.04.2025.

Protokollen ble godkjent uten merknader.

Sak 17/25   Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra TH INDUSTRIBYGG AS (klagesaksnr. 2025/1821).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 21.02.2025 ble vedtak av 20.02.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 20.01.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 20.02.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert dekkende praksis innen godkjenningsområdet, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3, 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

TH Industribygg AS fikk sentral godkjenning første gang 04.03.2022. I perioden 04.03.2022 – 20.02.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av montering av glasskonstruksjoner og fasadekledning i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 12 inntektsmottakere og ligger i Moss kommune i Østfold. Lars Moody er daglig leder. Han har svennebrev i tømrerfaget fra 2006, mesterbrev som tømmer fra 2024 samt bachelorgrad i innovasjon og ledelse fra 2019.

Foretaket har sin virksomhet innen å være totalunderentreprenør av tak og fasade samt oppføring av bygninger, herunder levering og montering av prefabrikkerte elementer og takplater. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger.

Saksgang

20.01.2025 Søknad

12.02.2025 Foreløpig svarbrev

20.02.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

21.02.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

14.03.2025 Brev om behov for ytterligere opplysninger i klagesak

31.03.2025 Påminnelse om behov for ytterligere opplysninger i klagesak

01.04.2025 – 08.04.2025 E-postkorrespondanse mellom foretaket og direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at avslaget for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1 er uforståelig, da foretaket mener de har levert etterspurt dokumentasjon, inkludert relevante referanseprosjekter.

Foretaket viser også til at de tidligere har hatt sentral godkjenning for det samme fagområdet, med samme faglig ledelse, og mener derfor at deres kompetanse oppfyller kravene i SAK10, og at det er gjort en uriktig vurdering i saken.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev eller tilsvarende, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være svennebrev i tømrerfaget.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Lars Moody har både svennebrev og mesterbrev i tømrerfaget. Begge disse utdanningene oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt.

Krav til praksis

Godkjenningsrådets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav g med tilhørende veiledning. Fagområdet omfatter utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner. Oppgaver som inngår i fagområdet kan være utførelse av yttervegger, etasjeskiller, innvendige vegger og takkonstruksjoner, luft- og fuktetting og varme-, lyd- og kondensisolering.

Utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1 omfatter oppføring og endringsarbeider av byggverk med liten vanskelighetsgrad. Alle relevante arbeider som inngår i oppføring av bygning omfattes av dette godkjenningsområdet. Dette inkluderer betongarbeider og murarbeider for småhus i tiltaksklasse 1, montering av produkter, bygningsselementer, taktekkingsarbeider og membranarbeider for fukt og radon. Eksempler på tiltak i tiltaksklasse 1 kan være oppføring eller vesentlig endring av enebolig, to- til firemannsbolig og rekkehus, kjedehus og terrassehus inntil 3 etasjer. Andre eksempler kan være små barnehager, arbeidsbygg til og med 2 etasjer samt landbruksbygninger og lagerbygg med bruksareal inntil 2000 kvadratmeter.

Foretaket har som nevnt dokumentert at daglig leder Lars Moody har nødvendig utdanning, og må dokumentere minimum 2 års relevant praksis tilhørende ham, jf. SAK10 § 11-3. Referanseprosjektene må også dekke det vesentligste av godkjenningsområdets faglige innhold. Det vises i denne sammenheng til Ot.prp. nr 45 (2007-2008) kap. 10.8.1, hvor det heter at det ved søknad om sentral godkjenning må dokumenteres at foretakets faglige ledelse må vise at den behersker hele bredden av arbeidsoppgaver innen det godkjenningsområdet det søker sentral godkjenning for.

Etter en gjennomgang av foretakets søknader om sentral godkjenning, har foretaket vist til 6 referanseprosjekter i perioden 2019-2024, som tilsvarer en praksisperiode på seks år. Det er også på det rene at alle disse referanseprosjektene kan knyttes til Moody. Spørsmålet blir derfor om innsendte referanseprosjekter er tilstrekkelig relevante og dekkende for godkjenningsområdet.

Tiltakene dreier seg om 2 lagerhaller, 5 butikk/forretningsbygg og en kontorbygning. Det er beskrevet arbeider som utskifting av vinduer med levering og montering av vinduer og beslag, montering av takplater, sandwichelementer og vinduer, montering av fasadeplater, montasje av branndør, montering av ytterdør og glassfelt, montering av systemhimling, oppføring av innvendige vegger samt etterisolering av loft.

Direktoratet finner at referanseprosjektene dokumenterer relevante arbeider med godkjenningsområdet, men at de ikke dekker det vesentligste av godkjenningsområdets faglige innhold. Godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1 omfatter som nevnt oppføring og *vesentlige* endringsarbeider av enebolig, to- til firemannsbolig og rekkehus, kjedehus og terrassehus inntil 3 etasjer. Andre eksempler kan være små barnehager, arbeidsbygg til og med 2 etasjer samt landbruksbygninger og lagerbygg med bruksareal inntil 2000 kvadratmeter. Foretaket har primært vist til innvendige endringsarbeider samt utskifting og montering av ikke-bærende bygningsdeler, som ikke anses tilstrekkelig dekkende sett opp mot godkjenningsområdets faglige innhold som angitt ovenfor.

Direktoratet har i brev datert 14.03.2025 samt påfølgende e-post datert 31.03.2025 bedt foretaket om flere referanseprosjekter som dokumenterer mer varierte og dekkende

arbeidsoppgaver for godkjenningsområdet, som for eksempel erfaring med utførelse av bærende konstruksjoner, oppføring av bygg, eller annen tilsvarende praksis.

Foretaket ved daglig leder Lars Moody besvarte denne henvendelsen via e-post datert 01.04.2025, og skrev at foretaket jevnlig utfører arbeid innen tømrerfaget, men at det er lenge siden foretaket har hatt prosjekter som omfatter bærende konstruksjoner. Videre spurte foretaket om dette nå er et krav for å få sentral godkjenning innenfor tømrerfaget, og om dette i så fall er en endring i praksis.

Direktoratet besvarte henvendelsen 02.04.2025 og presiserte blant annet at det for sentral godkjenning er krav om dekkende praksis, for å vise at man behersker hele bredden av arbeidsoppgaver området omfatter. Det ble også henvist til at det ved søknad om fornyelse av sentral godkjenning tas en gjennomgang av søknaden og en ny vurdering av om foretaket oppfyller kravene i byggesaksforskriften, der det også blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, og at direktoratet ikke kunne se at det var dokumentert tilstrekkelig dekkende praksis verken i ny søknad, eller tidligere innsendt søknad. Foretaket ble også informert om at dersom de kunne vise til flere referanseprosjekter som dokumenterer dekkende praksis med godkjenningsområdet, så kunne de sendes som svar på e-posten.

Foretaket besvarte henvendelsen 08.04.2025 og takket for oppklarende svar. Det ble ikke sendt inn flere referanseprosjekter.

Direktoratet kan derfor ikke se at foretaket verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har vist til tilstrekkelig dekkende praksis for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere. Som nevnt over så fornyes sentral godkjenning dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til praksisvurderingen ovenfor.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at TH Industribygg AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 18/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
ROGNMO GRAVESERVICE AS (klagesaksnr. 2025/3579).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 03.04.2025 ble vedtak av 31.03.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 29.01.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 31.03.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Ansvarlig søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av oppmålingsteknisk prosjektering i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 1
- Utførelse av innmåling og utstikking av tiltak i tiltaksklasse 3
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1

- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker (for alle typer tiltak) i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av veg, utearealer og landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av miljøsanering i tiltaksklasse 2
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av montering av bærende metall- eller betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 3

Avslaget for de 3 påklagde godkjenningsområdene ble begrunnet med at foretaket i ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning på nødvendig nivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-2 og 11-5 med tilhørende veiledninger. For godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3 og utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3 hadde foretaket heller ikke dokumentert nødvendig praksislengde, jf. SAK10 § 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Rognmo Graveservice AS med organisasjonsnummer 931527134 har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket Rognmo Graveservice AS med organisasjonsnummer 992604786, med samme daglige og faglige ledelse, har hatt sentral godkjenning tidligere. Dette foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 3, men har hatt sentral godkjenning for områdene i tiltaksklasse 2 etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Godkjenningen var gyldig i perioden 10.07.2020 – 10.07.2023. Foretaket ble også registrert som slettet i foretaksregisteret 07.12.2023.

Rognmo Graveservice AS med organisasjonsnummer 931527134 har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 16 inntektsmottakere og ligger i Målselv i Troms. Lars Rognmo er daglig leder. Han fagbrev i anleggsmaskinførerfaget fra 2001. Det er også dokumentert at KS- og HMS-ansvarlig Morten Hegstad har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2012.

Foretakets virksomhet er maskinentreprenør og andre produkter/tjenester som naturlig hører til dette, herunder å delta i andre selskap med lignende virksomhet, og kjøp og salg av aksjer eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretak. Selskapet kan også drive med kjøp/drift av fast eiendom. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

29.01.2025 Søknad

05.03.2025 Foreløpig svarbrev

19.03.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

31.03.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

03.04.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de etter vedtaket får en lavere tiltaksklasse enn det de har hatt siden 2017 for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider, utførelse av landskapsutforming og utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg, og at de er overrasket over direktoratets vurdering. Videre skriver foretaket at Morten Hegstad har fagskolegrad innen bygg og anlegg, som ifølge foretaket var en felles utdanning frem til 2014, der både bygg og anlegg hadde felles fag i store deler av utdanningsløpet. Foretaket anfører også at de har brukt Hegstad sin utdanning som grunnlag ved søknad om sentral godkjenning, både i 2017 og i 2020, og fått innvilget tiltaksklasse 2 på bakgrunn av ham. At direktoratet nå i 2024 setter en strek over hans utdanning når den tidligere har blitt godkjent, synes foretaket er urimelig.

Foretaket føler også at de har dokumentert godt ellers vedrørende referanseprosjekter og CV for Hegstad, og at det her kommer tydelig frem at han fra 2012 stort sett kun har jobbet med anleggsrelatert arbeid av forskjellige størrelser. Foretaket skriver også at de i dag er et mellomstort foretak med 13 ansatte der ca. 90% av oppdragene de utfører i størrelse og kompleksitet kommer inn under tiltaksklasse 2. At foretaket nå skal stå uten tiltaksklasse 3 på grunn av at direktoratet mener at Hegstad ikke er kvalifisert, mener de er feil.

Foretaket anfører at det som vil være rimelig er at de for tiltaksklasse 2 får de påklagde godkjenningsområdene i 3 nye år, slik at de får mulighet til å innhente nødvendig utdanning/kompetanse. Foretaket mener dette er rimelig på bakgrunn av at de ved 2 tidligere anledninger har fått godkjent Hegstads utdanning, og aldri har fått tilbakemelding på at dette ikke er dekkende.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene, verken i tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Samlet vurdering av de pålagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen anlegg.

Foretaket har dokumentert at Lars Rognmo har fagbrev i anleggsmaskinførerfaget. Fagbrev oppfyller ikke kravet til utdanningsnivå for godkjenningsområdene, verken i tiltaksklasse 3 eller tiltaksklasse 2.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for Lars Rognmo.

Foretaket har også dokumentert at Morten Hegstad har høyere fagskolegrad innen bygg.

Høyere fagskolegrad oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå for områdene, både i tiltaksklasse 3 og tiltaksklasse 2.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte fagskolegraden innen bygg er tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdene.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om

at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Et av momentene i vurderingen vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler de påklagde godkjenningssområdenes innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningssområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b, c og d med tilhørende veiledninger.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2 omfatter graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop, normal komprimering, dreneringsarbeider med krav til filterlag og utlegging av drenerende lag. Graving, avstivning, sprengning, fundamentering for vann- og avløpsledninger ved normale grunnforhold med grøfter dypere enn 2 meter samt gjenfylling av grøfter med hensyn til frostskafer og trafikkbelastning omfattes også. Andre eksempler kan være utførelse av fundament for veger med en daglig trafikkmengde på 1500-5000 kjøretøy. Planeringsarbeider, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 2. Godkjenningssområdet omfatter også sprengning med skjæringshøyde inntil 8 meter fra opprinnelig nivå og sprengning av grop eller skjæringer med høyde under 8 meter med krav til kontur i utførelsesklasse 2 og med middels risiko for skader. Sprengning av grop i tett bebyggelse og mindre sprengningsarbeider i vann inngår også. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være oppfylling av løsmasser med avvik inntil 5 meter fra opprinnelig nivå, fjellarbeider i dagen og fjellsikring.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3 omfatter blant annet graving med krav til midlertidig sikring av byggegrop (staging, spunting), planeringsarbeider, utførelse av fundament (forsterknings- og bærelag) for veger med årsgjennomsnittlig trafikk over 5000 samt graving, avstivning, sprengning og gjenfylling av grøfter for store rørdimensjoner ved høye vanntrykk og kompliserte grunnforhold. Andre eksempler er utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse tilsvarende ekstreme forhold, skråninger mot vann eller utførelse av erosjonsbeskyttelse. Flere eksempler er dreneringsarbeider med stor risiko for vannskader samt skjæringer og sprengning med avvik på over 8 meter og oppfylling av løsmasser med avvik på over 5 meter fra opprinnelig nivå. Godkjenningssområdet omfatter også fjellarbeider i dagen med tilhørende sikringsarbeider, sprengning av grop eller store sprengningsarbeider i vann, fjellsikring i vanskelig terreng, fjellforankring, stagforankring og prefabrikkerte pele- og spuntarbeider med avstivning eller forankring.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Fagområdet landskapsutforming omfatter opparbeidelse og planering av grøntanlegg, idrettsanlegg, mindre veier og plasser. Legging av dekker med belegningsstein, natursteinsarbeider og utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse er også eksempler på arbeider som omfattes av fagområdet.

Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2 omfatter opparbeidelse og planering av større grøntanlegg og idrettsanlegg. Dette kan for eksempel være parker, gravlunder, fotballbaner og løpebaner. Overvannshåndtering i områder hvor håndtering av overvann har middels til stor betydning for konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet inngår også. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 2 kan være legging av dekker med belegningsstein på veger og plasser beregnet for tung trafikk, som for eksempel hovedveier i byer og områder for varelevering. Oppføring av støttemur med høyde over 2 meter omfattes også av godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2. Planering, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanskelige forhold er andre eksempler.

Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3 omfatter opparbeidelse og planering av store og kompliserte grøntanlegg og idrettsanlegg. Overvannshåndtering i områder hvor håndtering av overvann har stor betydning for konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet inngår også. Andre eksempler på tiltak i tiltaksklasse 3 kan være planering, utførelse av forstøtningskonstruksjoner og skråningsbeskyttelse tilsvarende ekstreme forhold samt skråninger mot vann eller utførelse av erosjonsbeskyttelse.

For at en utdanning skal anses som relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar opplæring i relevante fag innen anleggsteknikk, herunder grunnarbeid, utforming av anlegg med forskjellige materialer som naturstein og betong, og utførelse av arbeid med plantematerialer og vekstmedie.

Fagområdet utførelse vannforsynings- og avløpsanlegg omfatter utførelse av vann- og avløpsanlegg samt utførelse av overvannssystem, med tilhørende komponenter og utstyr.

Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 omfatter legging av rør for vann, avløp og overvann i tiltak med liten kompleksitet og vanskelighetsgrad, men der mangler og feil kan føre til middels til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet eller motsatt. Dette kan være legging av rør for vann med diameter inntil 200 mm og legging av rør for avløp med diameter inntil 400 mm, avgrenset av tiltaksklasse 1 som omfatter legging av rør for vann og avløp inntil henholdsvis 63 og 200 mm i diameter. Legging av overvannsrør for større boligfelt inngår også.

Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 3 omfatter legging av rør for vann, avløp og overvann i tiltak med middels til stor kompleksitet og vanskelighetsgrad, og der mangler og feil kan føre til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet. Dette kan være legging av rør for vann med diameter over 200 mm, legging av rør for avløp med diameter over 400 mm og legging av overvannsrør for store områder i tett bystruktur.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

Det fremgår av fagplanen til utdanningen til Hegstad at den gir opplæring i emner som *stikning og nivellering, bygg- og anleggskonstruksjoner, konstruksjonslære 1, materialkunnskap, betongkonstruksjoner, stål- og trekonstruksjoner, bygningsfysikk, stikning, konstruksjonslære 2, bygningsproduksjon/byggeplassledelse, anleggsdrift, feltarbeid i stikking og landmåling mm.*

Direktoratet finner at utdanningen til Hegstad med sitt innhold innehar elementer som kan være av relevans for de påklagde godkjenningsområdene, blant annet gjennom ved opplæring i temaer som bygg- og anleggskonstruksjoner og anleggsdrift, men at den ikke innehar tilstrekkelig faglig bredde og dybde knyttet til anleggstekniske fag eller vann- og avløpsteknikk til at den gjenspeiler innholdet og arbeidsoppgavene i de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningen vurderes på bakgrunn av dette som ikke relevant for de påklagde godkjenningsområdene.

Når det gjelder anførselen fra foretaket om at både bygg og anlegg hadde felles fag i store deler av utdanningsløpet, ønsker direktoratet å bemerke at disse fellesfagene i utgangspunktet ikke er avgjørende ved relevansvurderingen. Det avgjørende er at utdanningen gir tilstrekkelig kompetanse innenfor de gitte fagområdene. Det henvises i den forbindelse til vurderingen ovenfor.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de

påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Direktoratet bemerker også at det for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3 og utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 3 er vist til prosjekter som er vurdert til tiltaksklasse 3 fra 2019-2024, som tilsvarer 6 års praksis og ikke oppfyller kravet til praksislengde for tiltaksklasse 3.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har som nevnt anført at direktoratet tidligere har godkjent Hegstads utdanning, og stiller spørsmål ved hvordan den kan bli underkjent nå.

Til dette vil direktoratet først og fremst bemerke at sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor.

Etter en gjennomgang av tidligere søknader og vedtak for Rognmo Graveservice AS med organisasjonsnummer 992604786 har ikke foretaket fått innvilget sentral godkjenning på bakgrunn av Morten Hegstads kvalifikasjoner. Foretaket fikk blant annet innvilget de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 i vedtak av 10.07.2020 på bakgrunn av overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, og Lars Rognmos kvalifikasjoner. Dette fremgår også av vedtaket.

Det følger av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning, at sentral godkjenning gis til foretak, og følger foretakets organisasjonsnummer. Ved endring av foretakets organisasjonsnummer kan opprinnelig søknad om sentral godkjenning overføres til nytt foretak. Ved overføring av sentral godkjenning, vil godkjenningsperioden være tre år som normalt. Dette gjelder også for foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket tidligere ha vært

kompensert for manglende utdanningsnivå og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. I begrepet fornyelse ligger det at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversettes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Foretaket Rognmo Graveservice AS med organisasjonsnummer 992604786 har som sagt hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2 tidligere, på bakgrunn av overgangsbestemmelsen. Denne godkjenningen var gyldig fra 10.07.2020 – 10.07.2023.

Foretaket Rognmo Graveservice AS med organisasjonsnummer 931527134 sendte, som nevnt, inn søknad om sentral godkjenning 29.01.2025, om lag 1,5 år etter opprinnelig godkjenning hadde gått ut. Søknaden er dermed ikke å regne som en fornyelse av tidligere godkjenning. Foretaket hadde på søknadstidspunktet ingen aktiv godkjenning å overføre, og overgangsbestemmelsen vil derfor ikke komme til anvendelse. Foretaket har dermed blitt vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Rognmo Graveservice AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene, verken i tiltaksklasse 2 eller tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

**Sak 19/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
OPP KRAFTLEDNINGSTJENESTER AS (klagesaksnr. 2025/5522).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

I klage innsendt 27.05.2025 ble vedtak av 23.05.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.04.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 23.05.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse har nødvendig praksislengde, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet i tiltaksklasse 2.

Generelle opplysninger om foretaket

Opp Kraftledningstjenester AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 35 inntektsmottakere og ligger i Kristiansand.

Rolf Sigurd Haraldstad er daglig leder. Han har ingeniørgrad innen elkraftteknikk fra 1985. Det er også dokumentert at leder for HMS/kvalitet, Jarle Terjesen, har høyere fagskolegrad i bygg fra 2016, svennebrev i tømmerfaget fra 2004 og mesterbrev i tømmerfaget fra 2010.

Foretaket har sin virksomhet innen elkraft- og telekommunikasjonsnett, og annen virksomhet som faller naturlig innenfor dette. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 42.220 Bygging av anlegg for elektrisitet og telekommunikasjon.

Saksgang

03.04.2025 Søknad

16.05.2025 Foreløpig svarbrev

22.05.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

23.05.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

27.05.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

02.07.2025 Brev om behov for ytterligere opplysninger i klagesak

04.07.2025 Tilsvare fra foretaket

01.08.2025 E-post fra direktoratet til foretaket med presisering av krav og ny mulighet til å sende inn dokumentasjon

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de har lagt ved presisering av faglig ledelse sin erfaring og referanseprosjekter, og har lagt ved to ulike vedlegg.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad og 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad og 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen bygg eller anlegg.

Foretaket har oppgitt at det er Jarle Terjesen som er faglig leder for området. For Terjesen er det som sagt dokumentert svennebrev i tømrerfaget fra 2004, mesterbrev i tømrerfaget fra 2010 og høyere fagskolegrad innen bygg fra 2016.

Høyere fagskolegrad innen bygg oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for faglig leder Jarle Terjesen.

Krav til praksis

I vurderingen av foretakets praksis skal direktoratet blant annet legge vekt på om den er oppdatert, praksisens varighet og tilknytningen til godkjenningsområdet. Relevant praksis vil også si at den bygger på den utdanningen som kreves - både utdanningsnivå og utdanningsretning. Praksis det vises til må være fra samme eller høyere tiltaksklasse som søknaden om sentral godkjenning gjelder. Videre skal relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde, som sagt, tilhøre samme person, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd og 11-3 første ledd med tilhørende veiledning.

Foretaket har vist til faglig leder Jarle Terjesen som oppfyller kravet til relevant utdanning på nødvendig nivå for det påklagde godkjenningsområdet, og må videre dokumentere minimum 8 års relevant praksis tilhørende ham.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav f med tilhørende veiledning. Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner omfatter forskalings-, armerings- og utstøpningsarbeider av konstruksjoner som fundamenter, vegger, søyler, bjelker og dekker. Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 omfatter konstruksjoner i byggverk og tiltak som plasseres i pålitelighetsklasse 2 eller 3. Eksempler på plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 kan være konstruksjoner i bygning med boenheter over tre etasjer samt bygning for publikum og arbeidsbygning med mer enn 5 etasjer. Andre eksempler kan være bjelker, dekker, forstøtningskonstruksjoner, kulverter og bruer med store spennvidder med stor belastning. Rammede plasstøpte peler er også omfattet av denne tiltaksklassen.

Foretaket har i søknaden vist til to referanseprosjekter oppført som praksis tilhørende Terjesen fra tidligere arbeidsforhold fra perioden 2019-2023. Terjesen var i begge prosjekter anleggsleder og kvalitetsleder.

Det ene prosjektet gjaldt oppføring av nytt politihus i Kristiansand. Bygget huser samtlige nødetater i kommunen, og dekker totalt 17 000 kvadratmeter fordelt på 10 etasjer. Videre er det beskrevet at betongarbeidene i prosjektet var spesielt krevende på grunn av byggets tekniske kompleksitet og de strenge sikkerhetskravene knyttet til funksjonene det skulle romme. Når det gjelder faglig leders ansvarsområde var det knyttet til mottakskontroll av

betong, prøving av trykkfasthet, kontroll av form/forskaling og armering, tverrfaglig kvalitetskontroll, oppfølging av eget og underentreprenørers arbeid.

Det andre prosjektet gjaldt ombygging av en eksisterende kornsilo til museum. Det er beskrevet at dette var et krevende byggeprosjekt, spesielt med tanke på utførelsen av betongarbeidene. Kornsiloen som ble omgjort hadde en kompleks betongkonstruksjon som måtte bevares samtidig som den måtte forsterkes for å tåle nye belastninger. Betongen i de originale siloene var av varierende kvalitet og krevde derfor spesielle tiltak for å sikre stabilitet og bæreevne. Når det gjelder faglig leders ansvarsområde var det knyttet til mottakskontroll av betong, prøving av trykkfasthet, kontroll av form/forskaling og armering, kontroll av sveiset armering, måling av temperatur under herdeprosessen av betong, tverrfaglig kvalitetskontroll, oppfølging av eget og underentreprenørers arbeid.

Direktoratet finner at begge disse prosjektene er relevante for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 3, men at de kun tilsvarer om lag 5 års praksis som ikke oppfyller kravet til praksislengde.

Foretaket har i søknaden også vist til en CV for Terjesen med flere prosjekter, men ingen av disse er godt nok beskrevet til å kunne vurdere tiltaksklasse, eller om de er relevante og dekkende for utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3, da verken rolle, arbeidsoppgaver eller tiltakene er beskrevet.

I søknadsomgangen ble det etterspurt flere referanseprosjekter for Terjesen for å dokumentere nødvendig praksis. Foretaket besvarte henvendelsen og viste til et eget vedlegg med prosjekter. Terjesen var kvalitetsleder i samtlige prosjekter. I prosjektene er det beskrevet at Terjesens ansvarsområder var blant annet å etablere, vedlikeholde og følge opp kvalitetssystemet for prosjektet, sørge for at arbeidet oppfyller krav, daglig oppfølging og drift av byggeplass og å sikre at nødvendig dokumentasjon for kontroll og sporbarhet var på plass og tilgjengelig. Det er oppgitt at samtlige prosjekter var i utførelsesklasse 2. Utover dette er det ikke beskrevet konkrete arbeidsoppgaver med relevans opp mot godkjenningsområdet. Tiltakene er heller ikke beskrevet tilstrekkelig til at direktoratet kan vurdere tiltaksklasse.

I klagesaksomgangen har foretaket supplert med et nytt vedlegg med referanseprosjekter. Det er igjen vist til relevant praksis fra 2019-2023 i form av politihuset og kunstsiloprosjektet. Det er også vist til to andre prosjekter fra samme periode. Foretaket har også vist til et referanseprosjekt som pågikk fra 2023-2024. I dette prosjektet utførte Opp Kraftledningstjenester AS sammen med et annet foretak fundamentrehabilitering av 58 mastepunkt fordelt over 39 kilometer. Ut ifra beskrivelsene av tiltaket og arbeidsoppgaver sett opp mot vanskelighetsgrad, omfang, kompleksitet og konsekvens ved feil vurderes dette prosjektet til tiltaksklasse 2. Videre er det vist til et pågående prosjekt som gjaldt bygging av nye fundamenter i forbindelse med ny ledningstrase over en strekning på 5 kilometer. Ut ifra

beskrivelsene av tiltaket og arbeidsoppgaver sett opp mot vanskelighetsgrad, omfang, kompleksitet og konsekvens ved feil vurderes også dette prosjektet til tiltaksklasse 2.

Det er også vist til de samme prosjektene som ble sendt inn i søknadsomgangen, men heller ikke denne gangen er prosjektene godt nok beskrevet til å kunne vurdere relevans eller tiltaksklasse.

Direktoratet ba derfor på nytt i brev datert 02.07.2025 om flere referanseprosjekter innen utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 for faglig leder Terjesen.

Foretaket besvarte henvendelsen og la ved CV-er for tre ulike personer i tillegg til en ekomnettautorisasjon. Det ble ikke lagt ved referanseprosjekter for Terjesen.

Direktoratet sendte derfor e-post til foretaket ved daglig leder Rolf Sigurd Haraldstad og faglig leder Terjesen og presiserte at relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal tilhøres samme person, og at det derfor måtte dokumenteres flere referanseprosjekter for Terjesen. Det ble også presisert at dersom det er andre i den faglige ledelsen som oppfyller kvalifikasjonskravene så kunne dette dokumenteres, men at det da var behov for dokumentasjon på utdanning, praksis og fast ansettelse for vedkommende. Foretaket fikk frist til 15.08.2025 for å sende inn den etterspurte dokumentasjonen.

Direktoratet har ikke mottatt svar på henvendelsen.

Foretaket har derfor kun dokumentert 5 års relevant praksis for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3 for Terjesen, og kravet til praksis er dermed ikke oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Opp Kraftledningstjenester AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 20/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
BRENNE ENTREPRENØR AS (klagesaksnr. 2025/5703).**

Foretaket har trukket sin klage i e-post av 16.09.2025. Klagesaken ble derfor ikke behandlet i møtet.

**Sak 21/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
RØRLEGGER BERNTSEN AS (klagesaksnr. 2025/5984).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder vurderingen for følgende godkjenningsområder i forbindelse med søknad om fornyelse av sentral godkjenning:

- Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I e-post innsendt 02.06.2025 ble vedtak av 02.06.2025 påklaget av daglig leder Trond Arild Berntsen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.05.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 02.06.2025 innvilget direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i byggesaksforskriften (SAK10) § 20-3:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av fjernvarmeanlegg i tiltaksklasse 3
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3

- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Samtlige områder ble innvilget kompensert for manglende utdanningsnivå, med bakgrunn i at foretaket hadde dokumentert faglig leder Arild Berntsen med mesterbrev i rørleggerfaget fra 1988, relevant og langvarig praksis samt det forhold at foretaket hadde hatt sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene tidligere og søkte om fornyelse av godkjenningen, jf. SAK10 § 20-3.

Generelle opplysninger om foretaket

Rørlegger Berntsen AS fikk sentral godkjenning første gang 02.11.2004. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 14 inntektsmottakere og ligger i Hammerfest. Trond-Arild Berntsen er daglig leder. Han har svennebrev i faget rørlegger-vvs fra 1998 og mesterbrev i rørleggerfaget fra 2017. Det er også dokumentert at Arild Berntsen har mesterbrev i rørleggerfaget fra 1988. Det er også dokumentert en rekke kursbevis.

Foretaket er en rørleggervirksomhet og driver med omsetning av handelsvarer, samt det som naturlig hører inn under dette. Selskapet kan også delta i andre selskap med lignende aktivitet. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

05.05.2025 Søknad

27.05.2025 Foreløpig svarbrev

28.05.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

02.06.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Innvilgelse etter overgangsordningen)

02.06.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Trond-Arild Berntsen skriver i klagen at han er uenig i avgjørelsen som er tatt vedrørende utførelse i tiltaksklasse 3.

Videre skriver Berntsen at han begynte å jobbe i Rørlegger Berntsen i 1988, som senere ble til Rørlegger Berntsen AS. Det første sprinkleranlegget som Berntsen skriver at han deltok på var under utbygging av Hammerfest Hotell i 1992/1993, og han skriver at han siden da har vært med på mange kompliserte anlegg. Videre skriver Berntsen at han jobbet med sin far Arild Berntsen fra 1988 og frem til 2004 hvor han overtok driften, men at Arild Berntsen var og enda er aktiv i bedriften. Videre anføres det at da foretaket søkte for første gang ble både Arild og Trond-Arild Berntsens ansiennitet lagt til grunn, men at det den gang ikke var mulig å ha to faglige ledere. Berntsen skriver videre at han undrer seg over avgjørelsen som er tatt av

direktoratet, og at det ikke skal kunne være mulig å endre faglig leder underveis i løpet av de snart 20 årene det ble søkt første gang og til nå.

Foretaket mener at de straffes på bakgrunn av at det gjøres endringer på hvordan direktoratet klassifiserer foretak nå kontra den gang. Foretaket skriver at de er en liten bedrift som har masse erfaring innen sitt fag, og at de nå skal fremskaffe en person etter den nye ordningen med utdanningen som kreves, mener foretaket er bortimot umulig i Hammerfest. Foretaket skriver at de heller ikke har økonomi til å ansette en slik person. Foretaket mener at de etter 37 år i bransjen blir nedgradert, noe de mener er uhørt og ikke rettferdig. Berntsen skriver at han har jobbet med sprinkler i 33 år og nå plutselig blir degradert og stiller spørsmål ved når han plutselig ble dårlig på denne type jobb. Avslutningsvis skriver foretaket at denne type overgangsordning må omstruktureres.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder vurderingen for de påklagde godkjenningsområdene.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Innledningsvis bemerkes det at det er Kommunal- og distriktsdepartementet som har ansvaret for politikkutforming og forvaltning innen en rekke sentrale samfunnsområder, herunder plan- og bygningsloven med forskrifter.

01.01.2016 ble det innført en rekke endringer i byggesaksforskriften. Blant annet ble kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift og gjort til et absolutt krav. At kravene til utdanning tidligere var gitt i veiledning og ikke i forskrift, åpnet for en skjønsmessig vurdering av at langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen gjaldt i utgangspunktet frem til 01.07.2018, men ble forlenget til 01.07.2020. I påvente av Byggkvalitetutvalgets rapport, der dagens virkemidler for å sikre kvalifiserte og seriøse aktører i byggebransjen skulle vurderes ble ordningen forlenget frem til 01.07.2022. For å gi bransjen mer tid til å omstille seg, ble overgangsordningen så forlenget med enda ett år, frem til 01.07.2023. Kommunal- og distriktsdepartementet besluttet nylig å forlenge overgangsordningen til 01.07.2026 for å sikre forutsigbare rammevilkår for bransjen frem til nye regler er på plass.

Overgangsbestemmelsen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning, og som siden endringen av regelverket 01.01.2016 har blitt vurdert etter de mer lempelige kompetansekravene, kan få videreført sin sentrale godkjenning gitt at en rekke vilkår er oppfylt. Dette er som nevnt et tidsbegrenset unntak som gjelder frem til

01.07.2026. Direktoratet bemerker at det må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning som følger av SAK10 11-3. Direktoratet har ikke anledning til å fravike kravet til nødvendig utdanningsnivå utover de retningslinjer overgangsbestemmelsen setter, gi overgangsbestemmelsen et videre anvendelsesområde eller gi annen dispensasjon fra regelverket.

Det fremgår av bestemmelsen i 20-3 med tilhørende veiledning at vurderingen av hvorvidt praksis i det enkelte tilfellet kan kompensere for manglende utdanningsnivå, vil være en konkret skjønnsmessig vurdering og at praksis kun kan kompensere for ett manglende utdanningsnivå.

Foretaket anfører som sagt at både Arild og Trond-Arild Berntsens ansiennitet har blitt lagt til grunn ved tidligere innvilgelse av sentral godkjenning, men at det den gang ikke var mulig å ha to faglige ledere. Berntsen stiller også spørsmålsteget ved at det ikke skal være mulig å endre faglig leder underveis.

Nærmere vurdering av foretakets faglige ledelse med tilhørende utdanning og praksis, samt forholdet til overgangsbestemmelsen følger nedenfor.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad og 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for disse godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen VVS eller KEM.

Foretaket har som sagt dokumentert at daglig leder Trond-Arild Berntsen har svennebrev i faget rørlegger-vvs fra 1998 og mesterbrev i rørleggerfaget fra 2017. Det er også dokumentert at Arild Berntsen har mesterbrev i rørleggerfaget fra 1988. Verken svennebrev eller mesterbrev oppfyller de ordinære kravene til utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene. Som nevnt tidligere er godkjenningsområdene innvilget på bakgrunn av overgangsbestemmelsen.

Som nevnt tidligere åpner overgangsbestemmelsen kun for å la langvarig praksis kompensere for ett manglende utdanningsnivå. Det er også avgjørende at foretaket har blitt vurdert etter det samme grunnlaget siden før endringen av regelverket i 2016. Som nevnt i forrige avsnitt fikk Trond-Arild Berntsen mesterbrev først i 2017. På tidspunktet for endringen av regelverket og innføring av overgangsbestemmelsen hadde Trond-Arild Berntsen kun svennebrev, og det var derfor ikke anledning til å la hans praksis kompensere for manglende utdanningsnivå, da det er snakk om mer enn ett nivå. Sentral godkjenning er derfor blitt innvilget på bakgrunn av Arild Berntsen som faglig leder, og etter en konkret vurdering av at hans praksis kunne kompensere for det manglende utdanningsnivået. For at

overgangsbestemmelsen skal kunne videreføres, er det derfor avgjørende at den videreføres på samme grunnlag, altså på bakgrunn av Arild Berntsen som faglig leder. Det er også dette som er lagt til grunn for innvilgelse av de påklagde godkjenningsområdene.

Direktoratet finner derfor ikke at kravene til å vurderes etter overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 er oppfylt for de påklagde godkjenningsområdene, på bakgrunn av Trond-Arild Berntsen som faglig leder.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Rørlegger Berntsen AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det oppfylder kravene til å få sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 3 på bakgrunn av faglig leder Trond-Arild Berntsen, verken etter de ordinære kvalifikasjonskravene, eller med henvisning til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 22/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra LINK ENERGI (klagesaksnr. 2025/5749).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 04.06.2025 ble vedtak av 04.06.2025 påklaget av foretaket ved Lasse Danielsen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 20.05.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 04.06.2025 avsto direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområde ble innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse med relevant utdanning, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning. Foretaket hadde heller ikke dokumentert relevant praksis med tiltaksklasse 3, jf. SAK10 §§ 11-4 og 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om i tiltaksklasse 3, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge i en lavere tiltaksklasse.

Generelle opplysninger om foretaket

Link Energi AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 9 inntektsmottakere og ligger i Alta. Semen Danielsen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. Lasse Danielsen er oppgitt som fagansvarlig. For ham er det dokumentert bachelorgrad innen elkraft fra 2015, samt kursbevis for ADK1-teori.

Foretaket har sin virksomhet innen bygging av anlegg for elektrisitet og telekommunikasjon. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 42.220 Bygging av anlegg for elektrisitet og telekommunikasjon.

Saksgang

20.05.2025 Søknad

04.06.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

04.06.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

I klagen viser foretaket ved Lasse Danielsen til søknaden om sentral godkjenning for utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 3, og skriver at de har tatt vurdering og vedtak til

etterretning, men at de ønsker en ny vurdering av relevant utdanning for godkjenningsområdet i tiltaksklasse 1.

Videre viser foretaket til begrepet «tilsvarende nivå» og henviser til at søker har bachelorgrad på 180 studiepoeng innen elkraft, og at det i denne utdanningen er 15 studiepoeng innføring i byggfag. Foretaket anfører at dette er grunnleggende bygg og anlegg og handler om å utvikle grunnleggende kompetanse innen relevante fagområder som anlegg, veier, vann og avløpsinfrastruktur. Foretaket anfører videre at det også er flere fag som kommer innom utførelse av veg- og grunnarbeider i studieløpet, da strøm og infrastruktur må ses i sammenheng med oppbygning av arbeid i grunn og veger. Foretaket mener derfor at utdanningen til Lasse Danielsen er relevant for godkjenningsområdet veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1.

Når det gjelder kursbevis for ADK1 skriver foretaket at dette er lagt ved som dokumentasjon på praksis, da Norsk Fagutdanning har gjort en vurdering av 3 års praksis i grøfter, legging av vann og avløp. Videre skriver foretaket at dette er praksis som også gjaldt å bygge vei og viser til prosjektene som er sendt inn i søknaden. Foretaket mener at dette er praksis som er relevant for å vurdere relevant kompetanse i forbindelse med søknad i tiltaksklasse 1, og utdanning på tilsvarende nivå.

Som tilleggsinformasjon så viser Danielsen til at han i 2021 var faglig ansvarlig i forbindelse med en bacheloroppgave som gjaldt renovering av veg og VA-nett, og at han i den forbindelse med vurdert av Norges Arktiske universitet (UiT) som egnet til å være faglig leder i forbindelse med denne bacheloroppgaven innen bygg og anlegg. Videre skriver Danielsen at oppgaven var begrenset til teknisk beskrivelse av vei og VAO-nett, der Danielsen bisto kandidatene med innmåling av vei og va-nett, utførelse av teknisk beskrivelse av VAO-nett og veg-nett i henhold til N200 Vegbygging, med tegninger av rørtraseer og veioppbygging. Videre informerer Danielsen om at resultatet av jobben han bisto med sto til en karakter A på bacheloroppgaven.

På bakgrunn av ovenstående ber foretaket og Danielsen om en ny vurdering av utdanningsnivå i henhold til SAK10 § 11-2.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det

søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev eller tilsvarende, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i anleggsmaskinførerfaget. Høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen anlegg vil også være relevant.

Når det gjelder begrepet «tilsvarende» er dette ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer. For eksempel vil tidligere utdanning på ingeniørnivå basert på vektall kunne likestilles med dagens bachelorutdanning basert på studiepoeng som det henvises til i SAK10 § 11-2. Angivelse av studiepoeng skal gjøre en sammenligning opp mot utenlandsk utdanning enklere. Det må like fullt dokumenteres at faglig ledelse har relevant utdanning som svarer til det formelle nivået i forskriften.

Foretaket har som sagt dokumentert at Lasse Danielsen har bachelorgrad innen elkraft fra 2015. Bachelorgrad oppfyller følgelig krav til nødvendig utdanningsnivå for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om bachelorgraden innen elkraft er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Fagområdet veg- og grunnarbeider omfatter blant annet graving, sprengning, oppfylling, planering og komprimering, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1 omfatter fjellarbeid i dagen, sprengning av grøfter eller skjæringer uten krav til kontur og med liten risiko for skader. Andre eksempler er graving uten krav til midlertidig sikring av byggegrop samt lett komprimering omfattes også. Andre eksempler kan være gravings-, avstivnings-, sprengnings- og gjenfyllingsarbeider for kabel, og dreneringsarbeider og VA ledninger med grøfter grunnere enn 2 meter. Legging av dekker for gang- og sykkelveier, innkjørsler, interne veier og tilsvarende er også eksempler på arbeider i tiltaksklasse 1. Godkjenningsområdet omfatter også utførelse av fundament for veger som er definert som for eksempel atkomst- og samleveier med en årsdøgntrafikk på inntil 1500. Andre eksempler på arbeider i denne tiltaksklassen kan være planeringsarbeider, mindre betongarbeider samt utførelse av forstøtninger og skråningsbeskyttelse tilsvarende vanlige forhold. Rørpressing og boring i fjell eller i løse masser inngår også.

For at en utdanning skal anses relevant for dette godkjenningsområdet er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

Bachelorgraden til Danielsen er som nevnt rettet mot elektro og elkraft. Elkraft er et fagområde som dekker produksjon, distribusjon og bruk av elektrisk energi. Det fremgår av utdanningens fagplan at Danielsen har hatt opplæring i fag som *elektrisitetstære, teknologihistorie, programmerbare logiske styringer (PLS), elektroteknikk, linære systemer, elkraftkonstruksjoner, energi og miljø, strømmetere og transformatorer, elektromagnetiske og linjeteori, lavspente elektriske installasjoner, elektriske anlegg og systemdrift, innføring i byggfag, roterende elektriske maskiner, energieffektivisering og fjernvarmeanlegg*.

Til forskjell fra dette gir en fagskolegrad eller bachelorgrad innen anlegg opplæring i emner som anleggsteknikk, geoteknikk, kommunalteknikk, vann- og miljøteknikk, vegteknologi, arealplanlegging og lignende. Det fremgår av emnekatalogen til UiT at emnet *innføring i byggfag* gir en innføring i blant annet vegbygging og vann- og avløpsteknikk på totalt 3 studiepoeng, fordelt på 1,5 studiepoeng per fagfelt. Direktoratet finner at emnet derfor gir opplæring i emner med relevant elementer, men at dette er for grunnleggende til at utdanningen kan anses relevant. Direktoratet finner ikke at utdanningen til Danielsen gir nødvendig kompetanse innen anleggsteknikk og grunnarbeid, eller at de gir den nødvendige teoretiske grunnlaget til å ivareta ansvaret som utførende av veg- og grunnarbeider og oppgavene som fører med. Det henvises i den forbindelse til avsnittet ovenfor om hva godkjenningsområdet omfatter.

Utdanningen vurderes på bakgrunn av dette som ikke relevant for det påklagde godkjenningsområdet.

Foretaket har også dokumentert at Danielsen har kursbevis for ADK1-teori. Byggesaksforskriften stiller krav om formell utdanning, og tar utgangspunkt i ulike utdanningsnivåer der fag-/svennebrev er minimumskravet. Kompetanse i form av kurs, sertifiseringer eller andre autorisasjoner oppfyller ikke dette kravet, og kan derfor ikke veie opp for manglende formell, relevant utdanning. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 70/20, 50/21, 25/22, 11/23 og 19/24.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at dere skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Link Energi AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagde godkjenningsområdet.»

**Sak 23/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
ARILD KOLSTAD A/S (klagesaksnr. 2025/5842).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving- og miljøsanering i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 06.06.2025 ble vedtak av 06.06.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 28.04.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 06.06.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av innmåling og utstikking i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 1
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 1
- Utførelse av riving- og miljøsanering i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 2
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving- og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Avslaget for de påklagde godkjenningsområdene ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at faglig ledelse har nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om i tiltaksklasse 2, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene i tiltaksklasse 1. Det ble også kommentert i avslaget at foretaket tidligere hadde hatt sentral godkjenning for områdene i tiltaksklasse 2, i henhold til overgangsbestemmelsen. Videre ble det kommentert at ettersom foretaket hadde sendt inn søknaden etter at den sentrale godkjenningen hadde utløpt, kom ikke overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 til anvendelse.

Generelle opplysninger om foretaket

Arild Kolstad A/S fikk sentral godkjenning første gang 09.06.1999. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene. I perioden 27.04.2022 – 27.04.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Utførelse av innmåling og utstikking i tiltaksklasse 1
- Utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2
- Utførelse av landskapsutforming i tiltaksklasse 1
- Utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2
- Utførelse av riving- og miljøsanering i tiltaksklasse 2

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 15 inntektsmottakere og ligger i Askim i Østfold. Knut Erik Kolstad er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. Det er imidlertid dokumentert at faglig leder Arild Kolstad har yrkesbevis som anleggsmaskinfører fra 1980. Det er også dokumentert at driftsleder Knut Øystein Kolstad har kompetansebevis fra teknisk fagskole innen petroleumsteknologi område boreteknikk.

Foretaket har sin virksomhet innen anlegg. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.120 Grunnarbeid.

Saksgang

28.04.2025 Søknad

30.04.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

06.06.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

06.06.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

01.09.2025 E-post fra foretaket med anmodning om snarlig behandling

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de har hatt sentral godkjenning i mange år, og ønsket å fornye denne under overgangsordningen. Videre skriver foretaket at de engasjerte Total Kontroll AS for å bistå med innsending av søknaden, og at de selv fulgte prosessen tett med gjentatte

purring og spørsmål om foretaket burde sende inn søknaden selv dersom det ble knapt med tid. Foretaket skriver også at de fikk gjentatte bekreftelser og tydelige tilbakemeldinger fra Total Kontroll AS på at saken ble prioritert, og at søknaden ville bli sendt innen fristen. Foretaket ble ikke informert om at det var risiko for at fristen ikke ville holdes. Videre skriver foretaket at da de til slutt ble informert, så var søknaden sendt inn én da for sent på grunn av interne forhold hos Total Kontroll AS. Foretaket viser også til at det er sendt inn en redegjørelse for dette fra Total Kontroll AS, og at denne ligger vedlagt.

I redegjørelsen så skriver Total Kontroll AS at de har slitt med fravær, og derfor har hatt tidvise problemer med å håndtere arbeidsmengde og overholdelse av frister. I denne konkrete saken så skriver Total Kontroll AS at foretaket selv har fulgt opp saken for å overholde fristen, men at en intern kommunikasjonssvikt hos dem har ført til at fristen glapp, og at foretaket ikke kan belastes for denne feilen. Total Kontroll AS har i redegjørelsen bedt om at søknaden behandles som en fornyelse, med videreføring av overgangsordningen.

Foretaket mener at det er urimelig at deres foretak som har gjort sitt ytterste for å ivareta fristen, og har fulgt regelverket lojalt over mange år, nå mister tiltaksklasse 2 på bakgrunn av én dags overskridelse som ikke skyldes svikt hos foretaket. Foretaket ber om at det utøves skjønn, og at deres søknad behandles etter overgangsordningen.

Foretaket ber på bakgrunn av dette om at vedtaket omgjøres.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de påklagde godkjenningssområdene i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningssområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

Overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3 innebærer at foretak som søker fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026 og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket.

Det avgjørende for at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse er at det er søkt om fornyelse av sentral godkjenning. Det vil si at foretakene tidligere må ha hatt sentral

godkjenning for de omsøkte godkjenningsområdene, og at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversittes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt, og direktoratet har ikke mulighet til å gjøre unntak fra dette kravet, eller utøve skjønn slik som foretaket har forespurt. Som skrevet i vedtaket, har direktoratet forståelse for at det kan være ulike grunner for at søknaden ikke ble sendt inn tidsnok, men at det allikevel etter regelverket er avgjørende for en videreføring av overgangsbestemmelsen at søknaden må være sendt inn innen utløpet av godkjenningsperioden.

Foretaket hadde blant annet i perioden 27.04.2022 – 27.04.2025 sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene. Samtlige områder var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Ny søknad om sentral godkjenning ble sendt inn 28.04.2025, som vil si én dag etter godkjenningen utløp. Det innebærer at forutsetningen om at søknaden er sendt inn innen utløpet av forrige godkjenningsperiode ikke er til stede. Selv om det bare er snakk om én dag er denne fristen som nevnt absolutt, og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse i dette tilfellet.

Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev, eller tilsvarende, med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være høyere fagskolegrad innen anlegg.

Foretaket har som nevnt dokumentert at faglig leder Arild Kolstad har yrkesbevis som anleggsmaskinfører fra 1980. Dette yrkesbeviset var forgjengeren til fagbrev, og direktoratet vurderer på bakgrunn av dette at utdanningen svarer til utdanning på fag-/svennebrevnivå, som ikke oppfyller kravet til utdanning for de påklagde godkjenningsområdene i tiltaksklasse 2.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for Arild Kolstad.

Foretaket har også dokumentert at driftsleder Knut Øystein Kolstad har kompetansebevis fra teknisk fagskole innen petroleumsteknologi område boreteknikk.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning

kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller lignende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22 og 5/23.

Et kompetansebevis er dokumentasjon på godkjente eller beståtte fag. Et kompetansebevis skrives ut som dokumentasjon når vilkårene for ordinært vitnemål ikke er oppfylt.

Ettersom foretaket ikke har dokumentert at utdanningen til Knut Øystein Kolstad er fullført i form av vitnemål eller lignende dokumentasjon på fullført utdanning, anses ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå oppfylt.

I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Siden kravet til utdanningsnivå ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom utdanningens relevans for å avgjøre klagen. Direktoratet ønsker allikevel kort å vurdere relevansen.

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagde godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det henvises til godkjenningsområdenes faglige innhold som følger av SAK10 § 13-5 tredje ledd, bokstav b, d og t med tilhørende veiledninger.

For at en utdanning skal anses relevant for godkjenningsområdet utførelse av veg- og grunnarbeider er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for anleggsteknikk, eksempelvis fagområder knyttet til grunnarbeid med graving, planering, sprenging, masseforflytting, vegbygging, og fundamentering.

For at en utdanning skal anses relevant for godkjenningsområdet utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag innen vannforsynings- og avløpsanlegg, eksempelvis fagområder knyttet til legging av rør og håndtering av overvann.

For at en utdanning skal anses som relevant for godkjenningsområdet utførelse av riving- og miljøsanering er det avgjørende at utdanningen innehar relevante fag for utforming og oppbygning av bygninger og anlegg og håndtering av materialer. Fag knyttet til bygningsteknikk og/eller anleggsteknikk vil kunne være relevante.

Utdanningen til Knut Øystein Kolstad er som sagt innen boreteknikk. Det fremgår av fagplanen til utdanningen at Kolstad hadde opplæring i fag som *reservoargeologi, mekanikk, brønnvæsker, reguleringssystemer, trykkontroll, boreteknologi, foringsrør* samt *hydraulikk og hydr. utstyr*.

Rørpressing og boring i fjell eller i løse masser, samt pele- og spuntarbeider oppgitt som eksempel på hva godkjenningssområdet utførelse av veg- og grunnarbeider kan omfatte, jf. SAK10 § 13-5 tredje ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Utdanningen innehar derfor opplæring i noen relevante elementer for godkjenningssområdet, men direktoratet kan ikke se at utdanningen innehar tilstrekkelig bred opplæring innen anleggstekniske fag til at den gjenspeiler det vesentligste av godkjenningssområdets innhold og arbeidsoppgaver. Direktoratet finner på bakgrunn av dette at utdanningen ikke er tilstrekkelig relevant for utførelse av veg- og grunnarbeider.

Direktoratet kan heller ikke se at utdanningen gir nødvendig kompetanse innen bygg- og eller anleggsteknikk til at utdanningen kan anses relevant for utførelse av riving- og miljøsanering.

Når det gjelder utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg så finner vi at utdanningen har tilstrekkelig relevans sett opp mot godkjenningssområdets innhold, men oppfyller som sagt ikke kravet til utdanningsnivå, da det ikke er dokumentert at utdanningen er fullført og bestått.

Utdanningskravet er dermed heller ikke oppfylt for Knut Øystein Kolstad.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Arild Kolstad A/S verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner

til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene utførelse av veg- og grunnarbeider i tiltaksklasse 2, utførelse av vannforsynings- og avløpsanlegg i tiltaksklasse 2 og utførelse av riving og miljøsanering i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

**Sak 24/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
KRISTIANSEN RØRSERVICE AS (klagesaksnr. 2025/6199).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

I e-post sendt inn 17.06.2025 ble vedtak av 13.06.2025 påklaget av foretaket ved daglig leder Kim Roger Kristiansen. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.06.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 13.06.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 3
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 3

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdene innen prosjektering i tiltaksklasse 1, og områdene innen utførelse i tiltaksklasse 2. I vedtaket er det også kommentert at foretaket i søknaden informerte om fusjon, men at det ikke var mulig å overføre sentral godkjenning da godkjenningen til det opprinnelige foretaket allerede var avsluttet. Det ble også kommentert at overgangsbestemmelsen ikke ville komme til anvendelse som en følge av dette.

Generelle opplysninger om foretaket

Kristiansen Rørservice AS med organisasjonsnummer 934936779 har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket informerte imidlertid ved innsending av søknaden, at de hadde fusjonert og fått nytt organisasjonsnummer. Videre skrev foretaket at de opererer som tidligere med de samme ansatte og kvalifikasjoner og at de hadde lagt ved opprinnelig godkjenningsbevis for foretaket Kristiansen Rørservice AS med organisasjonsnummer 990755086.

Dette foretaket fikk sentral godkjenning første gang 08.05.2007. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene.

Godkjenningsområdene var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Foretaket fikk blant annet fornyet godkjenningen sin 04.10.2024, som opprinnelig var gyldig til 04.10.2027. Godkjenningen ble imidlertid avsluttet 11.05.2025 da foretaket var registrert som slettet i foretaksregisteret 10.05.2025.

Foretaket Kristiansen Rørservice AS med organisasjonsnummer 934936779 har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 17 inntektsmottaker/inntektsmottakere og ligger i Nordre Follo.

Kim Roger Fjellstad Kristiansen er daglig leder. Han har svennebrev i rørleggerfaget fra 1998. Det er også dokumentert at Jan Asbjørn Kristiansen har mesterbrev som rørlegger fra 2006, og at Per Ivar Larsen har håndverksbrev i rørleggerfaget fra 1986. Det er også dokumentert at Tobias Abrahamsson har diplom fra yrkesexamen som VVS-montør fra 2008. Utdanningen er fra Sverige.

Foretaket har sin virksomhet innen fremstilling/salg av rørleggertjenester og andre produkter som naturlig faller sammen med dette, herunder å delta i andre selskaper med lignende virksomhet, kjøp og salg av aksjer, eller på annen måte gjøre seg interessert i andre foretagender. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

05.06.2025 Søknad

13.06.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

17.06.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket ved daglig leder Kim Roger Kristiansen skriver i klagen at de viser til vedtaket av 13.06.2025 der tiltaksklasse 2 og 3 ikke ble innvilget med henvisning til at søknaden om sentral godkjenning ble sendt etter slettingen av det tidligere foretaket, og erkjenner at søknaden ble sendt 26 dager etter slettingen.

Visere skriver foretaket at de allikevel anmoder om en ny vurdering av saken, og at forsinkelsen skyldes administrative forhold i overgangen etter fusjonen, og at det ikke har noen praktisk betydning for kvalifikasjonene. Virksomheten er reelt sett uendret, og foretaket mener dette er grundig dokumentert.

Foretaket har også redegjort for at fusjonen ble kunngjort 12.03.2025 og gjennomført 10.05.2025. Videre skriver foretaket at det nye foretaket viderefører samme faglig ledelse, samme kvalitetssystem og rutiner, samme referanseprosjekter samt samme ansatte, lokaler og kontaktinformasjon. Foretaket skriver også at søknaden om sentral godkjenning ble sendt 05.06.2025, kun 26 dager etter sletting. Foretaket har også vedlagt dokumentasjon for dette.

Når det gjelder rettslig og forvaltningsmessig grunnlag så viser foretaket til SAK10 § 13-4 (4) og 13-5. Foretaket henviser til at SAK10 § 13-4 åpner for videreføring av godkjenning ved fusjon dersom kvalifikasjonskravene er oppfylt, og at SAK10 § 13-5 gir direktoratet adgang til skjønn ved organisatoriske endringer. Foretaket skriver også at formålet med disse bestemmelsene er å sikre virksomhetskontinuitet, og ikke å medføre tap av rettigheter ved mindre administrative overskridelser.

Foretaket mener at virksomheten fremstår faglig, organisatorisk og operativt som uendret, at forsinkelsen er bagatellmessig og ikke har svekket kvalifikasjonsgrunnlaget, at det vil være urimelig å avvise godkjenning som følge av et rent formelt avvik og at de derfor ber om at vurderingen skjer i tråd med forvaltningsrettslige prinsipper om proporsjonalitet, likebehandling og rettssikkerhet.

Foretaket ber på bakgrunn av dette om at tiltaksklasse 2 og 3 revurderes og innvilges for det nye foretaket, med henvisning til dokumentert videreføring av virksomheten i alle relevante ledd, at kvalifikasjonskravene fortsatt fullt ut er oppfylt, og at det utvises skjønn etter § 13-5 og forvaltningsprinsipper ved vurdering av søknadstidspunktet.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Overføring av sentral godkjenning og forholdet til overgangsbestemmelsen

01.01.2016 ble det gjort en rekke endringer i byggesaksforskriften, blant annet med tydeligere krav til utdanning og dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning. Etter endringene i 2016 ble blant annet kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift, og gjort til absolutte krav. Kravene til utdanning fremgår i dag av SAK10 § 11-2 og 11-3. Etter forskriftsendringen ble det også krav til at man ved søknad om sentral godkjenning blant annet skal dokumentere at faglig ledelse oppfyller krav til utdanning og praksis.

Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3. Overgangsbestemmelsen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne

kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026, og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket, enten ved videreutdanning, eller ved å ansette faglig ledelse med nødvendige kvalifikasjoner.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå siden før endringen av regelverket 01.01.2016 og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. I begrepet fornyelse ligger det at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversittes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt.

Det følger av SAK10 § 13-4 fjerde ledd med tilhørende veiledning, at sentral godkjenning gis til foretak, og følger foretakets organisasjonsnummer. Ved endring av foretakets organisasjonsnummer kan opprinnelig søknad om sentral godkjenning overføres til nytt foretak. Ved overføring av sentral godkjenning, vil godkjenningsperioden være tre år som normalt. Dette gjelder også for foretak som er innvilget sentral godkjenning i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3.

Foretaket Kristiansen Rørservice AS med organisasjonsnummer 990755086 har som sagt hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene tidligere. Godkjenningsområdene var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Foretaket fikk blant annet fornyet godkjenningen sin 04.10.2024, som opprinnelig var gyldig til 04.10.2027. Foretaket ble imidlertid registrert som slettet i foretaksregisteret 10.05.2025.

Foretak med sentral godkjenning plikter å melde fra til Direktoratet for byggkvalitet om endringer som har betydning for godkjenningen, jf. SAK10 § 1-3 tredje og fjerde ledd. Foretaket må opplyse om permanente endringer i foretakets kompetanse slik som fratreddelse, oppsigelser, og vesentlige omorganiseringer. Videre plikter foretak som er under konkursbehandling, eller som av andre grunner avvikes, å melde fra om dette. Endringene må meldes fra uten ugrunnet opphold. Direktoratet kan ikke se at foretaket har meldt ifra om avviklingen før ny søknad om sentral godkjenning ble sendt inn for Kristiansen Rørservice AS med organisasjonsnummer 934936779.

Sletting, avvikling og konkurs av foretak vil følgelig føre til at grunnlaget for sentral godkjenning ikke lenger er tilstede, og som en følge av dette vil den sentrale godkjenningen avsluttes. Den sentrale godkjenningen til det opprinnelige foretaket med organisasjonsnummer 990755086 ble derfor trukket tilbake og avsluttet uten vedtak 11.05.2025, dagen etter det ble slettet.

Foretaket Kristiansen Rørservice AS med organisasjonsnummer 934936779 sendte, som nevnt, inn søknad om sentral godkjenning 05.06.2025, i underkant av en måned etter opprinnelig godkjenning var avsluttet. Søknaden er dermed ikke å regne som en fornyelse av tidligere godkjenning. Foretaket hadde på søknadstidspunktet ingen aktiv godkjenning å overføre, og overgangsbestemmelsen vil derfor ikke komme til anvendelse. Direktoratet ser at det kun er snakk om et kort tidsrom, men denne fristen er som nevnt absolutt og direktoratet har ikke mulighet til å gjøre unntak fra dette kravet, eller utøve skjønn slik som foretaket har forespurt. Direktoratet har forståelse for at det kan være ulike grunner for at søknaden ikke ble sendt inn tidsnok, men at det allikevel etter regelverket og hensynet til likebehandling, er avgjørende for en videreføring av overgangsbestemmelsen at søknaden må være sendt inn mens det enda er en aktiv godkjenning i det opprinnelige foretaket. Dette er også stadfestet av klagenemnda for sentral godkjenning tidligere, ref. blant annet nemndas saksnummer 18/22 og 13/24. Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse uavhengig av eventuell tidligere innvilgelse.

Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Samlet vurdering av de pålagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad med tilhørende 10 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 6 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 3 er høyere fagskolegrad med tilhørende 8 års relevant praksis, eller bachelorgrad med tilhørende 5 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for de pålagde godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen VVS eller KEM.

Foretaket har som nevnt dokumentert at daglig leder Kim Roger Fjellstad Kristiansen har svennebrev i rørleggerfaget fra 1998. Det er også dokumentert at Jan Asbjørn Kristiansen har mesterbrev som rørlegger fra 2006, og at Per Ivar Larsen har håndverksbrev i rørleggerfaget fra 1986. Det er også dokumentert at Tobias Abrahamsson har diplom fra yrkesexamen som VVS-montør fra 2008. Utdanningen er fra Sverige og tilsvarer fag-/svennebrevnivå. Når det gjelder håndverksbrev så var dette forgjengeren til dagens mesterbrev, og vurderes derfor til tilsvarende nivå.

Direktoratet finner at samtlige av de ovennevnte utdanningene er relevante for de pålagde godkjenningsområdene, men at ingen av de oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanningsnivå, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Kristiansens Rørservice AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Sak 25/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra FLOWTEK AS (klagesaksnr. 2025/544).

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 26.06.2025 ble vedtak av 26.06.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.06.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 26.06.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Det ble også kommentert at selv om foretaket hadde vist til praksis som er omfattet av godkjenningsområdene, er det ikke anledning til å la praksis veie opp for at kravet til utdanning er oppfylt. Det ble også henvist til at foretaket hadde blitt vurdert etter de ordinære kvalifikasjonskravene for disse områdene, og at overgangsbestemmelsen ikke kom til anvendelse.

Generelle opplysninger om foretaket

Flowtek AS har ikke hatt sentral godkjenning tidligere. Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Fredrikstad. Christoffer Helgesen er daglig leder. Det er ikke dokumentert utdanning for ham. Fredrik Helgesen er oppgitt som faglig leder. For ham er det dokumentert svennebrev i rørleggerfaget fra 2012.

Foretaket har sin virksomhet innen vannbehandlingssystemer. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 32.990 Annen industriproduksjon ikke nevnt annet sted.

Saksgang

03.06.2025 Søknad

26.06.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

26.06.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de klager på avslaget om sentral godkjenning som prosjekterende av sanitær-, varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1. Foretaket mener det foreligger tilstrekkelig dokumentert realkompetanse i tråd med SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b. Videre skriver foretaket at de har svennebrev og over 10 års relevant praksis som prosjekterende i tiltaksklasse 1, og har signert erklæringer om ansvarsrett og samsvarserklæringer for en rekke prosjekter. Foretaket mener dette gir grunnlag for godkjenning, og ber om at avslaget omgjøres.

Foretaket skriver videre at faglig leder i foretaket Fredrik Helgesen har jobbet med prosjektering og utførelse av sanitær-, varme- og kuldeinstallasjoner i over 10 år, og mener at dette vitner om solid realkompetanse i faget, særlig i lys av at godkjenning for utførende allerede er gitt, og viser at krav til relevant faglig kompetanse og erfaring er oppfylt.

Foretaket mener at Helgesens praksis er grundig dokumentert gjennom referanseprosjekter, og at det for samtlige prosjekter foreligger signerte erklæringer om ansvarsrett samt samsvarserklæringer som bekrefter at arbeidene er utført i samsvar med gjeldende krav. Foretaket skriver også at Helgesen har fungert som ansvarlig prosjekterende i en årrekke, uten avvik eller bemerkninger. Foretaket henviser også til at de omsøkte godkjenningssområdene gjelder mindre tiltak i tiltaksklasse 1, hvor kompleksiteten er begrenset. At Helgesen har kunnet prosjektere og gjennomføre disse tiltakene på en tilfredsstillende måte, mener foretaket underbygger ytterligere at han behersker prosjekteringsoppgavene fullt ut i tiltaksklasse 1.

Når det gjelder det juridiske grunnlaget skriver foretaket at avslaget synes å være begrunnet med at Helgesens formelle utdanning ikke oppfyller kravet. Foretaket påpeker at forskriften selv åpner for unntak fra dette i SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b, som slår fast at kravet til utdanning kan reduseres ved relevant praksis av lengre og god kvalitet. Foretaket mener derfor at realkompetanse kan kompensere for manglende formell utdanning ved sentral godkjenning i laveste tiltaksklasse. Foretaket mener at Helgesens kvalifikasjoner klart faller innenfor denne bestemmelsen, og at han har en langvarig og allsidig praksis av høy kvalitet. Foretaket fremhever også at Helgesen har formell utdanning i bunn i form av svennebrev, og således ikke står uten formell kompetanse overhodet, samtidig som hans praksis er betydelig mer omfattende enn det normerte kravet. Foretaket mener at formålet med kvalifikasjonskravene er å sikre at foretak har nødvendig kompetanse til å forestå tiltaket på en forsvarlig måte, og at formålet i deres tilfelle er oppfylt gjennom Helgesens dokumenterte realkompetanse.

Foretaket henviser også til alminnelig forvaltningspraksis på området og anfører at det i enkle tiltak i klasse 1 har vært vanlig å godkjenne foretak basert på lang relevant erfaring når formell utdanning ligger på nivå med fagbrev. Foretaket mener at deres tilfelle harmonerer med denne praksisen, og at det verken vil gå på bekostning av kvalitet eller sikkerhet å innvilge sentral godkjenning.

Videre understreker foretaket at de kun søker om sentral godkjenning i klasse 1, og presiserer at foretaket ikke vil operere utover den laveste tiltaksklassen. Dette skriver foretaket innebærer at alle oppdrag vil være av begrenset omfang og kompleksitet, og at Helgesens kompetanse og erfaring spesifikt er knyttet til denne type tiltak. Foretaket skriver videre at det i forskriften er lagt opp til langt strengere krav for høyere tiltaksklasser nettopp fordi kompleksiteten øker, men at kravene i tiltaksklasse 1 bevisst er satt lavere med rom for skjønnsmessig vurdering av realkompetanse.

På bakgrunn av det ovennevnte anfører foretaket at vilkårene for sentral godkjenning er oppfylt for det omsøkte godkjenningsområdet. Foretaket skriver avslutningsvis at de ikke kan se at det foreligger noen saklig grunn til å opprettholde avslaget.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Forholdet til SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b

Foretaket henviser i klagen til SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b og mener sentral godkjenning kan innvilges i henhold til denne bestemmelsen.

Det følger av bestemmelsen at *kommunen*, for tiltaksklasse 1, kan godkjenne at kravet til utdanning reduseres ved relevant praksis av lengre varighet og god kvalitet. Videre følger det av veiledningen til SAK10 § 11-4 sjette ledd at foretak som ikke oppfyller formalkravene til utdanning og praksis som følger av tabellen i SAK10 § 11-3 ikke kan erklære ansvarsrett, men at kommunen etter søknad kan godkjenne at foretak som ikke oppfyller formalkravene påtar seg ansvarsrett for arbeider i tiltaksklasse 1. Det fremgår tydelig av ordlyden til bestemmelsen at dette er en bestemmelse som utelukkende gjelder for kommunen i

konkrete byggesaker, og at den ikke gjelder for foretak som søker om sentral godkjenning da direktoratet ikke er tillagt denne muligheten.

SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b kommer derfor ikke til anvendelse i forbindelse med foretakets søknad om sentral godkjenning.

Forholdet til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3

I søknaden viste foretaket til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3, og søkte på dette grunnlaget.

01.01.2016 ble det innført en rekke endringer i byggesaksforskriften. Blant annet ble kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift og gjort til et absolutt krav. At kravene til utdanning tidligere var gitt i veiledning og ikke i forskrift, åpnet for en skjønnsmessig vurdering av at langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3.

Overgangsbestemmelsen innebærer at foretak som søker om fornyelse av sin sentrale godkjenning, og som siden endringen av regelverket 01.01.2016 har blitt vurdert etter de mer lempelige kompetansekravene, kan få videreført sin sentrale godkjenning gitt at en rekke vilkår er oppfylt.

Som nevnt har ikke foretaket Flowtek AS hatt sentral godkjenning tidligere, og har dermed heller ikke blitt kompensert for manglende utdanningsnivå tidligere.

Overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse.

Direktoratet bemerker at det må forholde seg til de forskriftsfestede kravene til utdanning som følger av SAK10 11-3. Direktoratet har ikke anledning til å fravike kravet til nødvendig utdanningsnivå utover de retningslinjer overgangsbestemmelsen setter, gi overgangsbestemmelsen et videre anvendelsesområde eller gi annen dispensasjon fra regelverket. Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for de påklagde godkjenningsområdene vil for eksempel være mesterbrev i rørleggerfaget.

Foretaket har som sagt dokumentert at faglig leder Fredrik Helgesen har svennebrev i rørleggerfaget fra 2012. Svennebrev oppfyller ikke krav til nødvendig utdanningsnivå for de påklagde godkjenningsområdene.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Flowtek AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 08.09.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

**Sak 26/25   Klage på vedtak om sentral godkjenning fra
RØRINOR AS (klagesaksnr. 2025/6657).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2

I klage innsendt 27.06.2025 ble vedtak av 26.06.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 19.05.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 27.06.2025 avslo direktoratet delvis søknaden. Følgende godkjenningsområder ble innvilget:

- Utførelse av sanitærinstallasjoner tiltaksklasse 1
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Det ble også kommentert at foretaket tidligere hadde hatt sentral

godkjenning på bakgrunn av overgangsordningen i SAK10 § 20-3, men ettersom søknaden var sendt inn etter at den sentrale godkjenningen til foretaket hadde utløpt, kom ikke overgangsbestemmelsen til anvendelse. Direktoratet fant imidlertid grunnlag for å innvilge godkjenningsområdet utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1.

Generelle opplysninger om foretaket

Rørinor AS fikk sentral godkjenning første gang 30.08.2013. Foretaket har hatt sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene i flere perioder tidligere. I perioden 15.02.2022 – 15.02.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1
- Utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Utførelse av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Tromsø. Ole Jørgen Pedersen er daglig leder. Han har svennebrev i rørleggerfaget fra 1991. Det er også dokumentert at Tommy Sørebo Brose har svennebrev i rørleggerfaget fra 2023.

Foretaket er en rørleggervirksomhet, og er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 43.221 Rørleggerarbeid.

Saksgang

19.05.2025 Søknad

16.06.2025 Foreløpig svarbrev

26.06.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Delvis avslag)

27.06.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de klager på nedsettelse og utelatelse av omsøkte tiltaksklasser på innsendt søknad, og ber om at søknaden opprettholdes som fremstilt. Videre skriver foretaket at de har hatt sentral godkjenning siden 2013, og frem til mars 2025. Foretaket skriver også at de på grunn av stort arbeidspress overså dato for utløp av den sentrale godkjenningen, og at de derfor sendte inn søknad for sent.

Foretaket skriver at Ole Jørgen Pedersen startet opp bedriften sin i 1989, og at han i etterkant tok svennebrev og deretter fikk sin første sentrale godkjenning i 2013. Videre skriver foretaket at Pedersen har hatt omsøkte koder på tiltaksklasse 2 på utførelse og tiltaksklasse 1 på prosjektering, og at han ikke har hatt klager eller problemer med utførelsen av de jobbene han har utført i noen av de 12 årene han har hatt sentral godkjenning. Videre forklarer foretaket at alle offentlige lovpålagte skatter og avgifter er betalt, og at de har HMS-/KS-system som er aktivt i bruk. Foretaket mener at de ved å få avslag på omsøkte tiltaksklasser fratas muligheten til å opprettholde den stabile kundemassen som krever

tiltaksklasse 2 på utførelsen, og viser til at referanseprosjektene som er sendt inn i forbindelse med søknaden ligger i tiltaksklasse 2 for utførelse og tiltaksklasse 1 for prosjektering.

Foretaket skriver at de forstår det som at en søknad som er sendt inn 8 uker for sent, fratar Pedersen all erfaring og kompetanse med et pennestrøk tilknyttet overgangsbestemmelsen. Foretaket skriver videre at de imøteser en redegjørelse om dette, og da spesielt bruken av tilbakevirkende kraft. Foretaket henviser til at ingen lov må gis tilbakevirkende kraft etter grunnlovens § 97, og at kjerneområdet for bestemmelsen er vern mot lovgivning som knytter nye byrder til handlinger eller begivenheter som fant sted før lovendringen, typisk på strafferettens område. Foretaket skriver videre at denne regelen skal beskytte enkeltpersoner mot uforutsette endringer i rettsreglene og sikre forutberegnelighet og rettsikkerhet. Foretaket mener at det er en byrde for dem å bli fratatt en kompetanse og en fordel ved å bli fratatt tiltaksklasse 2, sett i perspektiv av konkurransefortrinn på markedet.

Avslutningsvis så skriver foretaket at tilbakevirkende kraft betyr å gi en rettsregel virkning for forhold som i sin tid ligger før vedtakelsen av regelen, og at foretaket hadde tiltaksklasse 2 for sentral godkjenning fra 2013 og frem til inneværende år. Hensikten med bestemmelsen er ifølge foretaket å sikre rettsikkerheten og forutsigbarheten for borgere ved å hindre at de blir straffet eller rammet av rettsvirkninger som virker bedriftens fortsatte virke negativt.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningssområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 og utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningssområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningssområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Forholdet til overgangsbestemmelsen

01.01.2016 ble det gjort en rekke endringer i byggesaksforskriften, blant annet med tydeligere krav til utdanning og dokumentasjon ved søknad om sentral godkjenning. Etter endringene i 2016 ble blant annet kravene til utdanning flyttet fra veiledning til forskrift, og gjort til absolutte krav. Kravene til utdanning fremgår i dag av SAK10 § 11-2 og 11-3. Etter forskriftsendringen ble det også krav til at man ved søknad om sentral godkjenning blant annet skal dokumentere at faglig ledelse oppfyller krav til utdanning og praksis.

Etter regelverksendringen ble det samtidig innført en overgangsbestemmelse. Bestemmelsen følger av SAK10 § 20-3. Overgangsbestemmelsen innebærer at foretak som søker om *fornyelse* av sin sentrale godkjenning kan vurderes etter de mer lempelige kompetansekravene som gjaldt før 01.01.2016, hvor langvarig og god praksis kunne kompensere for manglende utdanningsnivå. Bestemmelsen gjelder frem til 01.07.2026, og ble innført for at foretakene skulle få tid til å oppgradere sin formalkompetanse og tilpasse seg regelverket, enten ved videreutdanning, eller ved å ansette faglig ledelse med nødvendige kvalifikasjoner.

For at overgangsbestemmelsen skal komme til anvendelse, må foretaket ha vært kompensert for manglende utdanningsnivå siden før endringen av regelverket 01.01.2016 og det må søke om fornyelse av sin sentrale godkjenning. I begrepet fornyelse ligger det at den nye søknaden må være innsendt innen utløpet av forrige godkjenningsperiode. Det vil si at foretaket på søknadstidspunktet må ha en gyldig sentral godkjenning for de godkjenningsområdene og tiltaksklassene det søker fornyelse av. Oversittes denne fristen vil ikke søknaden være å regne som en fornyelse og søknaden vil bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte. Denne fristen er absolutt, og direktoratet har ikke mulighet til å gjøre unntak fra dette kravet. Direktoratet har forståelse for at det kan være ulike grunner for at en søknad ikke blir sendt inn tidsnok, men at det i henhold til regelverket er avgjørende for en videreføring av overgangsbestemmelsen at søknaden må være sendt inn innen utløpet av godkjenningsperioden. Det er således ikke snakk om tilbakevirkende kraft, men at søknaden vurderes etter gjeldende regler på behandlingstidspunktet.

Foretaket hadde blant annet i perioden 15.02.2022 – 15.02.2025 sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene. Begge områdene var innvilget i henhold til overgangsbestemmelsen i SAK10 § 20-3. Ny søknad om sentral godkjenning ble sendt inn 19.05.2025, som vil si i overkant av 2 måneder etter utløpet av godkjenningen. Det innebærer at forutsetningen om at søknaden er sendt inn innen utløpet av forrige godkjenningsperiode ikke er til stede, og overgangsbestemmelsen kommer derfor ikke til anvendelse i dette tilfellet. Det presiseres igjen at avslaget skyldes at vilkårene i bestemmelsen ikke er oppfylt. Det er dermed ikke snakk om å anvende nye regler med virkning tilbake i tid, men om ordinær anvendelse av gjeldende regelverk.

Foretaket vil dermed i det følgende bli vurdert opp mot kvalifikasjonskravene i SAK10 kapittel 11 på vanlig måte.

Samlet vurdering av de påklagde godkjenningsområdene

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev med tilhørende 4 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 2 er mesterbrev med tilhørende 3 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant

utdanning for de påklagde godkjenningsområdene vil for eksempel være mesterbrev i rørleggerfaget.

Foretaket har som sagt dokumentert at faglig leder Ole Jørgen Pedersen har svennebrev i rørleggerfaget fra 1991. Det er også dokumentert at Tommy Sørebo Brose har svennebrev i rørleggerfaget fra 2023.

Svennebrev i rørleggerfaget er relevant utdanning for begge områdene, men oppfyller ikke krav til nødvendig utdanningsnivå.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningsområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning, utover de tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

For øvrig opplyses det om at kommunen, etter søknad fra foretaket, kan godkjenne at krav til utdanning reduseres for ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 ved relevant praksis av lengre varighet, jf. SAK10 § 11-4 sjette ledd bokstav b. Den samme muligheten har som nevnt ikke direktoratet, utover tilfellene som omfattes av overgangsbestemmelsen.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Rørinor AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdene prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 1 eller utførelse av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagede godkjenningsområdene.»

**Sak 27/25   Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra
ING PAAL LEFDAHL ENTREPRENØRFORRETNING AS (klagesaksnr.
2025/7463).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 31.07.2025 ble vedtak av 30.07.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 03.06.2025 søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 30.07.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområde ble ikke innvilget:

- Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med nødvendig utdanningsnivå, jf. byggesaksforskriften (SAK10) §§ 11-1, 11-2 og 11-3. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdet det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd.

Generelle opplysninger om foretaket

Ing Paal Lefdahl Entreprenørforretning AS fikk sentral godkjenning første gang 17.11.2009. Foretaket har i flere perioder hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet. Foretaket hadde blant annet i perioden 29.03.2022 – 29.03.2025 sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 5 inntektsmottakere og ligger i Bærum. Paal Lefdahl er daglig leder. Han har karakterutskrift fra Oslo Ingeniørhøgskole.

Foretaket er en entreprenørvirksomhet og driver med handel og deltakelse i andre selskaper med aksjetegning eller på annen måte. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 41.200 Oppføring av bygninger.

Saksgang

03.06.2025 Søknad

26.06.2025 Foreløpig svarbrev

28.07.2025 Foreløpig svarbrev

30.07.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

31.07.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de ikke har annen dokumentasjon på relevant utdanning enn karakterutskrift fra Oslo Tekniske Høgskole. Videre skriver foretaket at de har fått godkjent sentral godkjenning med karakterutskriften flere ganger tidligere, og at de mener flere tiår med praktisk erfaring burde kunne vektlegges ved behandling av søknaden.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig utførende i tiltaksklasse 1 er fag-/svennebrev, med tilhørende 2 års relevant praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være fagbrev i betongfaget. Ingeniørgrad innen bygg vil også kunne være relevant.

Ved søknad om sentral godkjenning skal utdanningsnivåene i SAK10 § 11-2 være oppfylt i henhold til de funksjonene og tiltaksklassene foretaket søker om, jf. SAK10 § 11-3. Utdanning kan dokumenteres ved å legge frem kopi av vitnemål eller kvalifikasjonsbevis, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning. Direktoratet vurderer at foretaket må kunne vise til en fullført utdanning i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning for at kravene til nødvendig utdanningsnivå skal anses oppfylt. Dette er også stadfestet av Klagenemnda for sentral godkjenning flere ganger, ref. blant annet nemndas saksnummer 59/20, 26/21, 14/22, 5/23, 20/24 og 5/25.

Et vitnemål utstedes etter avsluttet grad i samsvar med studiets rammeplan. Det er en utdanningsinstitusjon eller annen instans som er tillagt slik myndighet som kan vurdere og godkjenne bruken av titler som bachelor, master, sivilingeniør osv. Direktoratet må forholde seg til vurderingen som er gjort av relevant utdanningsmyndighet. Direktoratet vurderer kun om dokumentert utdanning oppfyller kravene til utdanningsnivåene som følger av byggesaksforskriften. Så lenge det ikke er dokumentert eller bekreftet fra relevant myndighet at grad er oppnådd, er ikke kravet til utdanningsnivå oppfylt. Når det gjelder begrepet «tilsvarende utdanning», vil direktoratet bemerke at begrepet tilsvarende er ment å ta hensyn til utenlandsk utdanning og eldre utdanning som fulgte andre reformer, for eksempel med vekttall istedenfor studiepoeng, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning.

Foretaket har som sagt dokumentert at faglig leder Paal Lefdahl har karakterutskrift fra Oslo Ingeniørhøgskole, der han har fått karakterer i en rekke fag på anleggslinjen. Foretaket informerte per telefon i søknadsomgangen om at utdanningen aldri ble fullført og bestått.

Ettersom det ikke er dokumentert at utdanningen er fullført og bestått i form av vitnemål eller tilsvarende dokumentasjon på fullført utdanning, er ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå i SAK10 § 11-2 oppfylt.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert nødvendig utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for dette godkjenningsområdet tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag, og uten at kravene i SAK10 er oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Ing Paal Lefdhall Entreprenørforretning AS verken i søknaden eller i klagesaksomgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av plasstøpte betongkonstruksjoner i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 28/25   Klage på vedtak om endring av sentral godkjenning fra
STJØRDAL BYGDESERVICE SA (klagesaksnr. 2025/7718).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om endring av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområde:

- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 13.08.2025 ble vedtak av 06.08.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 25.06.2025 søknad om endring av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 06.08.2025 avslo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Ansvarlig søker i tiltaksklasse 1
- Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

Avslaget for prosjektering av konstruksjonssikkerhet ble begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert at kravet til fast ansatt faglig ledelse var oppfylt, jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 11-1 andre ledd med tilhørende veiledning.

Generelle opplysninger om foretaket

Stjørdal Bygdeservice SA fikk sentral godkjenning første gang 25.05.2012. Foretaket har sentral godkjenning for godkjenningsområdet utførelse av tømmerarbeid og montering av

trekonstruksjoner i tiltaksklasse 1. Foretaket har ikke hatt sentral godkjenning for det påklagde godkjenningsområdet tidligere.

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntekstmottakere og ligger i Stjørdal i Trøndelag. John Reidar Vold er daglig leder. Han har svennebrev i tømmerfaget fra 2005. Det er også dokumentert at Stig Hofstad har høyere fagskolegrad innen bygg fra 2014.

Foretaket har sin virksomhet innen å formidle tjenester fra medlemmene til offentlige etater, bedrifter og personer. Dette skal gi muligheter for økte inntekter for medlemmene gjennom bedre utnyttelse av arbeidskraft, kompetanse, bygninger, maskiner, redskap og verktøy m.v. Laget skal aktivt markedsføre medlemmenes tjenester. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 78.100 Rekruttering og formidling av arbeidskraft.

Saksgang

26.06.2025 Søknad

26.06.2025 Foreløpig svarbrev

03.07.2025 Foreløpig svarbrev

04.07.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

07.07.2025 Mottatt tilleggsinformasjon

06.08.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

13.08.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de klager på begrunnelse for avslaget for prosjektering. Foretaket skriver videre at de ringte og snakket med direktoratet i forkant av søknad, og at de forsto det slik at et medlem i Stjørdal Bygdeservice SA kunne kvalifisere for godkjenning på lik linje med en ansatt. Videre skriver foretaket at de ringte i etterkant av vedtaket ble det sagt at avslaget er basert på at det må behandles etter regelverket. Foretaket ønsker på bakgrunn av dette en begrunnelse for hvorfor et medlem ikke kan kvalifisere på lik linje som en ansatt.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Kravet til fast ansettelse ved søknad om sentral godkjenning

Det er et vilkår for å kunne få sentral godkjenning at foretakets faglige ledelse er fast ansatt, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Dette for å sikre at den faglige ledelsen har nødvendig formell og reell innflytelse. Faglig ledelse er i SAK10 § 1-2 bokstav e definert som en eller flere personer i foretaket som oppfyller kravene til kvalifikasjoner i kapittel 11, og som har myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av krav i pbl. ved gjennomføring av søknadspliktige tiltak. Den faglige ledelsen må ha en ansettelsesprosent som sikrer at den ansatte har tid til i tilstrekkelig grad å ivareta kravene i plan- og bygningsloven. Det er foretakets faglige ledelse som vil ha myndighet til å ta beslutninger av betydning for oppfyllelse av myndighetskravene og stå ansvarlig for prosjekteringsvalg og utførelsesmetoder.

Når det gjelder kravet til fast ansettelse ved søknad om sentral godkjenning, ble dette sendt på høring av Kommunal- og distriktsdepartementet, tidligere Kommunal- og moderniseringsdepartementet, heretter departementet, 28.juni 2018, saksnr. 18/2434, og vedtatt ved forskriftsendringer 1.desember 2018.

Motivene for forskriftsendringen var å hindre uheldige omgåelser ved at foretak leier inn faglig ledelse som har kvalifikasjonene, men som ikke nødvendigvis har nødvendig formell og reell innflytelse. Videre ble det pekt på at det blir problematisk for direktoratet å føre tilsyn med foretakets kvalifikasjoner dersom det ikke er et krav om fast ansettelse. Disse forholdene vil kunne undergrave troverdigheten til ordningen som et kvalitetsstempel. Kravet til fast ansettelse gjelder kun for foretak som søker sentral godkjenning. For ansvarsrett i byggesak er det ikke krav om at kompetansen som benyttes i tiltakene skal være fast ansatt i foretaket. Foretaket kan da bruke innleid faglig ledelse, jf. SAK10 § 11-1 første ledd og tilhørende veiledning.

I henhold til Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 14-9 er hovedregel at arbeidstakere skal ansettes fast. En arbeidstaker er i arbeidsmiljøloven definert som en «som utfører arbeid for og underordnet en annen. Ved avgjørelsen skal det blant annet legges vekt på om vedkommende løpende stiller sin personlige arbeidskraft til disposisjon, og om vedkommende er underordnet gjennom styring, ledelse og kontroll. Det skal legges til grunn at det foreligger et arbeidstakerforhold med mindre oppdragsgiver gjør det overveiende sannsynlig at det foreligger et selvstendig oppdragsforhold.», jf. arbeidsmiljøloven §1-8. Arbeidsmiljøloven definerer videre hva fast ansettelse er: «Med fast ansettelse menes i denne lov at ansettelsen er løpende og tidsubegrenset, at lovens regler om opphør av arbeidsforhold gjelder, og at arbeidstaker sikres forutsigbarhet for arbeid i form av et reelt stillingsomfang.» Er man fast ansatt i et foretak så innebærer det dermed et arbeidsrettslig forhold som er regulert av arbeidsmiljøloven med visse rettigheter og plikter.

Foretaket har i søknaden dokumentert at Stig Hofstad ble innmeldt som medlem i Stjørdal Bygdeservice SA i 2025. Videre fremgår det at Hofstad skal jobbe med søknadspliktige prosjekter innen bygg/anlegg, og at arbeidet vil bestå av prosjektering/beregninger av

konstruksjoner i tiltaksklasse 1. Det fremgår også at arbeidstiden er 0800 – 1600 på hverdager. Avslutningsvis så fremgår det at arbeidsforholdet avsluttes uten forutgående oppsigelse og uten oppsigelsesfrist.

Medlemskap i samvirkeforetak er regulert i Lov om samvirkeforetak (samvirkelova). Hovedformålet i et samvirkeforetak er å fremme medlemmenes økonomiske interesser. Det følger av samvirkelovas § 14 at forbrukere, næringsdrivende og andre som kan få sine økonomiske interesser varetatt av et samvirkeforetak, har rett til å bli medlem av foretaket ved innmelding. Videre regulerer lovens kapittel 3 hvilke rettigheter og plikter et medlem har. Rettighetene til et medlem i et samvirkeforetak dreier seg hovedsakelig om rett til å bli innkalt, delta, ta opp saker og stemme på årsmøter, samt rett til å få tilgjengelige opplysninger fra årsmøte, få tilsendt årsregnskap og lignende, samt rett til del av overskuddet i foretaket. Når det gjelder et medlem sine plikter retter dette seg mot en plikt til å betale et eventuelt innskuddsbeløp og plikt til å etterleve vedtak.

Et medlemskap i et samvirkeforetak gir dermed primært økonomiske og/eller brukerrettslige fordeler, og begrensede forpliktelser fra medlemmet, og etablerer ikke et arbeidsforhold i arbeidsrettslig forstand. Det er ikke løpende arbeidsplikt, styringsrett eller arbeidstakerrettigheter slik som det er i et ansettelsesforhold mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

Som nevnt tidligere ble kravet til fast ansettelse innført for å hindre uheldige omgåelser, der foretak leier inn eller på annen måte tilknytter faglig kvalifiserte personer uten at disse faktisk har reell og varig tilknytning til foretaket. Dersom et medlemskap i et SA skulle likestilles med fast ansettelse, ville dette åpne for de samme utfordringene departementet ønsket å forhindre, for eksempel ved at medlemmer i et samvirkeforetak kan melde seg inn eller ut etter egne interesser, uten samme forpliktelser som et fast ansettelsesforhold innebærer.

Direktoratet finner på bakgrunn av det ovennevnte at medlemskap i SA ikke oppfyller kravet til fast ansettelse i SAK10 § 11-1 andre ledd.

Kravet til fast ansettelse er derfor ikke oppfylt for Stig Hofstad.

Når det gjelder daglig leder John Reidar Vold er det for ham dokumentert en arbeidsavtale der det fremgår at han er fast ansatt på heltid i foretaket.

Kravet til fast ansettelse er dermed oppfylt for John Reidar Vold.

Prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev, med tilhørende 4 års relevant praksis, jf.

SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget. Høyere fagskolegrad innen bygg vil også kunne være relevant.

Ettersom kravet til fast ansettelse ikke er oppfylt for Stig Hofstad, er det ikke nødvendig å gå detaljert gjennom hans utdanning for avgjøre klagen. Direktoratet bemerker allikevel at det for Hofstad er dokumentert høyere fagskolegrad innen bygg fra 2014. Denne utdanningen oppfyller krav til relevant utdanning på nødvendig utdanningsnivå for det påklagde godkjenningsområdet.

Utdanningskravet er dermed oppfylt for Stig Hofstad, men Hofstad oppfyller som sagt ikke kravet til fast ansettelse.

For daglig leder John Reidar Vold er det dokumentert svennebrev i tømrerfaget fra 2005. Svennebrev oppfyller ikke kravet til nødvendig utdanningsnivå for funksjonen prosjekterende i tiltaksklasse 1.

Kravet til utdanning er dermed ikke oppfylt for John Reidar Vold.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravene til fast ansatt faglig ledelse med nødvendig utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter fra 2019-2025 tilhørende Stig Hofstad som er relevante for det påklagde godkjenningsområdet, og som oppfyller kravet til praksislengde for området, som er minimum 4 års relevant praksis.

Det er ikke dokumentert relevant praksis for John Reidar Vold.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Stjørdal Bygdeservice SA verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for godkjenningsområdet prosjektering av konstruksjonssikkerhet i tiltaksklasse 1.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for det påklagede godkjenningsområdet.»

**Sak 29/25   Klage på vedtak om fornyelse av sentral godkjenning fra
INFLUIT AS (klagesaksnr. 2025/8182).**

Klagenemnda viser til oversendelse av saken fra direktoratet. Klagenemnda kan prøve alle sider av saken, herunder ta hensyn til nye omstendigheter, jf. fvl. § 34.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. byggesaksforskriften § 13-10.

Klagenemnda er i det alt vesentlige og i resultatet enig med direktoratet. Det hitsettes fra direktoratets redegjørelse, vurdering og vedtak:

«Klagen gjelder

Klagen gjelder avslag på søknad om fornyelse av sentral godkjenning for følgende godkjenningsområder:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

I klage innsendt 21.08.2025 ble vedtak av 15.08.2025 påklaget av foretaket. Klagen er rettidig, jf. forvaltningsloven § 29.

Bakgrunn

Direktoratet for byggkvalitet mottok 05.06.2025 søknad om fornyelse av sentral godkjenning for ansvarsrett.

I vedtak datert 15.8.2025 av slo direktoratet søknaden. Følgende godkjenningsområder ble ikke innvilget:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2

- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Avslaget ble begrunnet med at foretaket hadde restanser og ikke oppfylte seriositetsvilkårene i byggesaksforskriften (SAK10) § 13-1 a første ledd bokstav c.

Avslaget ble også begrunnet med at foretaket ikke hadde dokumentert faglig ledelse med relevant utdanning, jf. SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-2, 11-3 og 11-5. Foretaket hadde dermed ikke dokumentert at det hadde kvalifikasjoner som var tilpasset godkjenningsområdene det var søkt om, jf. SAK10 § 11-1 andre ledd. Direktoratet fant heller ikke grunnlag for å innvilge lavere tiltaksklasser.

Generelle opplysninger om foretaket

Influit AS fikk sentral godkjenning første gang 05.12.2022. I perioden 05.12.2022 – 15.08.2025 hadde foretaket sentral godkjenning for disse godkjenningsområdene:

- Prosjektering av sanitærinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner i tiltaksklasse 2
- Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Foretaket har ifølge Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret 1-4 inntektsmottakere og ligger i Øygarden kommune i Vestland. Joel Saxer er daglig leder. Han har bachelorgrad i produktdesign fra 2013, i tillegg til at han har bestått faget varme- og energiteknikk ved Universitetet i Sørøst-Norge i 2019.

Foretaket har sin virksomhet innen teknisk prosjektering, prosjektutvikling, prosjektledelse og rådgivning innen bygg og anlegg samt tekniske fag. Selskapets formål er også å kunne gi gaver til veldedige og humanitære organisasjoner samt delta i andre selskaper. Foretaket er i Enhetsregisteret registrert med næringskoden 71.121 Byggeteknisk konsulentvirksomhet.

Saksgang

05.06.2025 Søknad

15.08.2025 - 28.07.2025 E-postkorrespondanse om søknad og dokumentasjon

15.08.2025 Vedtak om sentral godkjenning (Avslag)

21.08.2025 Klage på avslag arkivert hos direktoratet

Foretakets anførsler

Foretaket skriver i klagen at de har fremlagt skatteattest og viser at all skatt er ajour. Når det gjelder utdanningskravet så skriver foretaket at de ikke kan fatte og begripe hva som nå er feil som tidligere er godkjent. Videre skriver foretaket at de er sjokkerte over at direktoratet

går tilbake på vedtaksbrevet fra 05.12.2022 der foretaket fikk innvilget de samme godkjenningsområdene som de nå har søkt. Foretaket informerer om at det ikke er noen endringer i faglig ledelse, og at faglig leder tvert imot har tilegnet økt kunnskap, ytterligere praksis og det har blitt demonstrert bransjeledende praksis innen fagfeltene. Foretaket kan derfor ikke forstå hvordan det er mulig å avslå søknaden.

Foretaket har også lagt ved oppdatert CV med liste over referanseprosjekter, i tillegg til nytt organisasjonskart for foretaket med Joel Saxer som fagansvarlig.

Dersom foretaket ikke får godkjent godkjenningsområdene, skrive de at det må fremkomme helt konkret hva som mangler og ikke bare et generelt avslag.

Det henvises for øvrig til klagen.

Vurdering

Direktoratet har vurdert klagen og funnet at den ikke kan føre frem hva gjelder sentral godkjenning for de pålagde godkjenningsområdene.

I henhold til SAK10 § 11-1 andre ledd og tilhørende veiledning skal foretaket ved søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett dokumentere at faglig ledelse er fast ansatt i foretaket og oppfyller krav til relevant utdanning og praksis som er tilpasset godkjenningsområdene det søker sentral godkjenning for. Relevant utdanning og praksis for et godkjenningsområde skal som utgangspunkt være knyttet til samme person.

Seriøsitetsvilkår – krav til at foretaket ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift

Seriøsitetsvilkårene i SAK10 § 13-1a innebærer blant annet at foretak som søker om eller har sentral godkjenning ikke skal ha forfalt og ubetalt skatt, forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift eller merverdiavgift, jf. SAK10 § 13-1a første ledd bokstav c. Direktoratet innhenter automatisk skatteopplysninger fra Skatteetaten.

Foretaket fikk som nevnt avslag på søknaden blant annet fordi det hadde restanser. Foretaket har i klagesaksomgangen informert om at dette er rettet opp i. Etter ny innhenting av skatteopplysninger fra Skatteetaten per 03.09.2025 finner direktoratet at foretaket ikke lenger har forfalte og ubetalte restanser.

Direktoratet finner på bakgrunn av dette at seriøsitetsvilkårene er oppfylt.

Samlet vurdering av prosjekteringsområdene i tiltaksklasse 2

Krav til utdanning

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen ansvarlig prosjekterende i tiltaksklasse 2 er høyere fagskolegrad eller tilsvarende, med tilhørende 10 års relevant praksis eller bachelorgrad eller tilsvarende, med tilhørende 6 års relevant

praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for godkjenningsområdene vil for eksempel være høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen KEM eller VVS.

Foretaket har som sagt dokumentert at faglig leder Joel Saxer har bachelorgrad innen produktdesign fra 2013. Saxer har også bestått faget varme- og energiteknikk ved Universitetet i Sørøst-Norge i 2019.

Bachelorgrad oppfyller følgelig kravet til utdanningsnivå for prosjekteringsområdene i tiltaksklasse 2. I tillegg til å være på nødvendig nivå, må utdanningen også være tilstrekkelig relevant for godkjenningsområdet det søkes om. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte bachelorgraden innen produktdesign med tilleggsfaget innen varme- og energiteknikk er tilstrekkelig relevant for prosjektering av sanitærinstallasjoner, varme- og kuldeinstallasjoner, slukkeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Kravet til relevans understreker at utdanningen må gi teoretisk kompetanse innen det fagområdet foretaket søker sentral godkjenning for. Det vises i denne sammenheng til en uttalelse fra Kommunal- og distriktsdepartementet av 22.01.2018, hvor departementet gir en tolkningsuttalelse vedrørende forståelsen av SAK10 § 11-2 om utdanningsnivåer. I tolkningsuttalelsen uttaler også departementet følgende om kravet til relevant utdanning gitt i SAK10 § 11-3:

«Det fremgår således direkte av forskriftens ordlyd at det er et grunnleggende vilkår at både utdanning og praksis må være relevant for området det søkes om. Kravet om at utdanningen må være relevant er ment å understreke at foretaket, i tillegg til praksis, må ha nødvendig teoretisk kompetanse innenfor sitt fagområde (eks. arkitektur, konstruksjonsteknikk, murarbeid mv.).»

Ved vurderingen av om utdanningen anses som relevant vil fagretning og fagkombinasjon være sentralt, jf. SAK10 § 11-3 og tilhørende veiledning. Et avgjørende moment vil være om utdanningens innhold og fagretning gjenspeiler det påklagede godkjenningsområdets innhold og arbeidsoppgaver.

Det vises til godkjenningsområdenes faglige innhold i SAK10 § 13-5 andre ledd bokstav h, i, j og k med tilhørende veiledninger.

Prosjektering av sanitærinstallasjoner innebærer å plassere sanitærutstyr med rørsystemer og spesifisere produkter som inngår i installasjonen og sikre at produktene har produktdokumentasjon. Nødvendig dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også i oppgaven i tillegg til å utarbeide nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold. Fagområdet omfatter også renseanlegg, manuelle brannslanger og stikkledninger. For at en utdanning

skal være relevant for dette området må den gi nødvendig opplæring i fag knyttet til rørsystemer, sanitæranlegg og installasjoner.

Prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner omfatter prosjektering av vannbårne varme- og kuldeinstallasjoner som innebærer å plassere og spesifisere produkter som inngår i installasjonen samt sikre at produktene har produktdokumentasjon. Fagområdet omfatter også tilkobling av varme- og kjølebatterier til ventilasjonsaggregater og tilkobling av sekundærsiden til varmeveksler for fjernvarme. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold inngår også. For at en utdanning skal være relevant for dette området må den gi nødvendig opplæring i fag knyttet til rørsystemer og varme- og kuldeteknikk.

Prosjektering av slukkeinstallasjoner omfatter prosjektering av alle typer manuelle og automatiske slukkeinstallasjoner, både innvendige og utvendige. Et eksempel kan være sprinklerinstallasjon med tilhørende rørsystem. Prosjektering av slukkeinstallasjoner omfatter spesifikasjon av produkter som inngår i installasjonen samt forsikring om at produktene har produktdokumentasjon. Nødvendig dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også. Prosjekteringen omfatter også utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold. For at en utdanning skal være relevant for dette området må den gi nødvendig opplæring i fag knyttet til rørsystemer, termodynamikk og fluidmekanikk.

Prosjektering av ventilasjon- og klimainstallasjoner omfatter prosjektering av installasjoner med varme-, kjøle- og gjenvinningsfunksjoner. Dette omfatter blant annet dimensjonering av ventilasjonsaggregater, produkter og komponenter samt fastlegging av luftmengder og dimensjoner på kanaler. Dimensjonering og kravspesifikasjon til brannsikring for gjennomføringer i vegger og brannskiller inngår også i oppgaven i tillegg til utarbeidelse av nødvendig dokumentasjon for utførelse og som grunnlag for forvaltning, drift og vedlikehold. For at en utdanning skal være relevant for dette området må den gi nødvendig opplæring i fag knyttet til ventilasjonsanlegg og kjøle- og oppvarmingssystemer.

En bachelor i produktdesign er rettet mot design og utvikling av produkter. Gjennom studiet lærer man om form, funksjon, estetikk og materialer og hvordan dette brukes til å utvikle produkter og tjenester som tar hensyn til menneskene som skal bruke dem.

Det fremgår av innsendt fagplan at Saxer hadde opplæring i fag som *datateknikk for PD, fysikk, kjemi og miljø, matematikk, nyskapning, prosjekt- og bedriftsøkonomi, dataassistert konstruksjon, formgivning og skissetegning, materialer og produksjonsprosesser, mekanikk, design – form og funksjon, dimensjonering, brukerdrevert maritim innovasjon, energiteknikk, mekatronikk, avansert materialvalg og konstruksjonsteknikk.*

Saxer har som sagt også tatt faget varme- og energiteknikk som inneholdt opplæring i blant annet termodynamiske begreper og tilstandsstørrelser, termiske egenskaper til rene materialer, termodynamiske system, prosesser og sykluser, strømningslære og trykktap i rør, varmeoverføring ved ledning, konveksjon og stråling, termisk design av produkter og kjøling av produkter som avgir varme.

Til forskjell fra dette retter eksempelvis en bachelorgrad med linjefag KEM eller VVS seg mot fag innen sanitær- og røranlegg, vann- og avløp, strømningsmekanikk, termodynamikk, luftbehandling, varme- og kuldeanlegg, VVS-teknisk systemforståelse og energivurderinger.

Når det gjelder den dokumenterte utdanningen finner direktoratet at utdanningen med fagene energiteknikk og varme- og energiteknikk har noe relevans knyttet opp mot de påklagde godkjenningssområdene da spesielt sett opp mot prosjektering av varme- og kuldeinstallasjoner, men at det blir for grunnleggende sett opp mot hva godkjenningssområdet omfatter. Direktoratet kan ikke se at utdanningen innehar tilstrekkelig opplæring innen de mest vesentlige delene av godkjenningssområdenes faglige innhold, herunder fag knyttet til rørsystemer, varme- og kuldeanlegg utover innholdet i fagene nevnt over, sanitæranlegg, luftbehandling, slukkeinstallasjoner osv. Direktoratet finner derfor ikke at den dokumenterte utdanningen gjenspeiler de påklagde godkjenningssområdenes innhold og arbeidsoppgaver i tilstrekkelig grad. Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for prosjektering av sanitærinstallasjoner, varme- og kuldeinstallasjoner, slukkeinstallasjoner og ventilasjon- og klimainstallasjoner.

Utdanningskravet er dermed ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av de påklagde godkjenningssområdene. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Uavhengig kontroll av våtrom i tiltaksklasse 1

Utdanningskravet for foretak som søker sentral godkjenning for funksjonen uavhengig kontrollerende i tiltaksklasse 1 er mesterbrev eller tilsvarende, med tilhørende 4 års relevant

praksis, jf. SAK10 §§ 11-2 og 11-3 og tilhørende veiledning. Relevant utdanning for dette godkjenningsområdet vil for eksempel være mesterbrev i tømrerfaget eller rørleggerfaget. Høyere fagskolegrad eller bachelorgrad innen bygg eller KEM/VVS vil også kunne være relevant.

Foretaket har som sagt dokumentert at faglig leder Joel Saxer har bachelorgrad innen produktdesign som oppfyller kravet til nødvendig utdanningsnivå. Spørsmålet blir derfor om den dokumenterte utdanningen er tilstrekkelig relevant for uavhengig kontroll av våtrom.

Godkjenningsområdets faglige innhold fremgår av SAK10 § 13-5 fjerde ledd bokstav b med tilhørende veiledning. Godkjenningsområdet omfatter uavhengig kontroll av fuktsikringen ved nybygg, søknadspliktig ombygging av våtrom i boliger og for fritidsboliger med mer enn én boenhet. Den kontrollerende skal først og fremst kontrollere utførelsen. Den kontrollerende skal sjekke at sluk er plassert i plan og høyde som prosjektert og at det er utløp til gulv under innebygget cisterne som skal synliggjøre eventuelle lekkasjer. Oppgaven omfatter også visuell kontroll av tilpasningen mellom membran, sluk og slukmansjett samt kontroll av at disse er i samsvar med spesifikasjon av produktene, er benyttet korrekt og passer sammen.

For at en utdanning skal være relevant for dette området må den gi nødvendig kunnskap om oppbygging av våtrom med tilhørende bakenforliggende konstruksjoner og materialvalg.

Utdanningen til Saxer er som sagt rettet mot design og utvikling av produkter. Det henvises til det som er nevnt ovenfor om hva som inngår i utdanningen.

Direktoratet finner ikke at utdanningen gir nødvendig byggtekniske forståelse eller kunnskapen, eller at utdanningen ivaretar andre grensesnitt innen for eksempel VVS for å anses relevant for uavhengig kontroll av våtrom.

Utdanningen vurderes dermed til å ikke være tilstrekkelig relevant for uavhengig kontroll av våtrom.

Kravet til utdanning er ikke oppfylt.

Krav til praksis

Det er krav om at foretaket skal ha faglig ledelse med både relevant utdanning på rett nivå og relevant praksis over tid. De ordinære kravene til utdanning og praksis åpner ikke for å la praksis kompensere for manglende utdanning eller motsatt. Kravene fremgår av SAK10 §§ 11-1 andre ledd, 11-3 og 11-5 med tilhørende veiledning.

Som følge av at kravet til utdanning ikke er oppfylt, er det ikke nødvendig å gå detaljert igjennom referanseprosjektene for å kunne avgjøre klagen. Direktoratet bemerker kort at foretaket har vist til referanseprosjekter som omhandler arbeider som omfattes av det

påklagde godkjenningsområdet. Når det gjelder relevansvurderingen av praksis, beror denne på at praksis skal bygge på utdanningen som kreves – både utdanningsnivå og utdanningsretning, jf. SAK10 § 11-3 med tilhørende veiledning. Ettersom det ikke er dokumentert tilstrekkelig relevant utdanning, vil heller ikke tilhørende praksis anses relevant i dette tilfellet. Praksis kan som nevnt ikke veie opp for manglende relevant utdanning.

Forholdet til tidligere godkjenning

Foretaket har hatt sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene tidligere. Sentral godkjenning fornyes dersom foretaket dokumenterer at det tilfredsstiller kravene som gjelder på fornyelsesstidspunktet. Ved gjennomgangen av søknaden blir det foretatt en vurdering, der det blir lagt vekt på tidligere mottatt dokumentasjon, jf. SAK10 § 13-4 tredje ledd. Det vises i den forbindelse til utdanningsvurderingen ovenfor. Direktoratet presiserer at det ikke er anledning til å videreføre en godkjenning som er gitt på feil grunnlag, og uten at kravene i SAK10 er oppfylt.

Konklusjon

På bakgrunn av begrunnelsen ovenfor finner direktoratet at Influit AS verken i søknaden eller i klagesaksmgangen har dokumentert at det har tilstrekkelige kvalifikasjoner til å få sentral godkjenning for de påklagde godkjenningsområdene.

Direktoratet har etter dette kommet til at klagen ikke kan tas til følge.

Direktoratet opplyser om at foretaket kan sende inn ny søknad om sentral godkjenning for ansvarsrett når det kan dokumenteres at kravene i kapittel 9, 10, 11 og 13 i forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) av 26.03.2010 nr. 488 er oppfylt.

Oppsummering:

Direktoratet for byggkvalitet finner ikke å kunne ta klagen til følge for de påklagde godkjenningsområdene.»

Klager har i e-post datert 16.09.2025 sendt inn kommentarer til direktoratets saksfremlegg i den aktuelle saken. Klagenemnda har tatt med disse i vurderingen, men kan ikke se at de har avgjørende betydning for resultatet i saken.

Sak 30/25   Eventuelt

Neste klagenemndsmøte blir torsdag 11.12.2025 kl.09.00 – 12.00 på Teams.